

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis

LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 45. Philadelphia, Pa. 6 d. Lapkričio [November] 1908 m. Met. IV.

Ar bus vienybė, brolybė ir lygybė invykus socializmui?

(Tąsa iš praeito Nr.)

3) «Mokslas bus prieinamas visiems lygiai». Ne tik pri-
 einamas, bet ir priverstinas. Jau ir šiandien buržu-
 ažiškai-demokratiškose valstybėse kiekvienas turi mokintis iki
 16 kos metų amžiaus. Socijalistai reikalauja jau dabar «pri-
 verstinio mokymo vaikų iki 18 kos metų, aprūpinant visus
 mokinius butu, drapana maistu ir mokslo įrankiais». Tik
 aukštesnius mokslus eit nepriverčiama. Socijalizmo gadynėj ir
 aukštuosius mokslus (universitetus) eis studentai be užmokes-
 čio — viskas bus užlaikoma visuomenės lėšomis. Tačiau
 negalima manyt, kad ims visi žmonės ir eis į universitetus, no-
 rėdami visi likti mokslinčiais. To nebuvo, nė nebus. Kaip
 darbą ne visi vienokį nori dirbti, taip ir mokslus ne visi no-
 rės eiti. Tačiau nemokytų negali but, visi turi but priver-
 sti paskirtą terminą mokintis, kad nebutų mulkia, o butų
 naudingi draugijos nariai. Tai tik ta vienintelė prievarta bus
 socijalizmo gadynėj.

Bet išmintingai iš mažens auklėjamiems kudikiams mok-
 slas nebus jokia sunkenybė, tai nejaus nė prievartos.

Toliaus apie kalinius.

Prieš kalinių darbą šiandien smarkiai kovoja darbininkų
 unijos. Kaliniai mat atima laisviems darbininkams dar-
 bą, ir daugybė turi be darbo vaikščioti. O socijalizmo gady-

nėj to pavojaus nebus: kad ir dirbtų ką nors kaliniai, tai tas
 eis visų žmonių naudai ir juo daugiau daiktų padirbtų, juo
 kitiems trumpiau reikėtų dirbti. Bet vargiai ateities surėdy
 me bus kaliniai ir kalėjimai. Man rodos, kalėjimų vietą už-
 ims tam tikri ligonbučiai. Mokslinčiai psychologai (dvasios
 žinovai), kaip — Enrico Ferri ir k. — tvirtina, kad daugybė
 kriminalistų (piktadarių) turėtų but gydomi ligonbutyje, o
 ne baudžiami kalėjimu, ar kartuvėms.

Bet jei ir bus da kaliniai, tai dikčiai jie susimąžs. Da-
 bar apskaitoma, kad iš kiekvieno šimto baudžiamųjų pikta-
 darių devynesdešimts penki yra prasižengusieji prieš priva-
 tiškąją nuosavybę — svetimąjį turtą (įvairių įvairiausi suk-
 čiai, prigavikai, vagys). Socijalizmas, kaip žinoma, reiškia
 privatiškosios nuosavybės panaikinimą — viskas priklausys
 visuomenei, bus bendra josios nuosavybė. Tai gi niekam ne-
 reikės vogti, ir tokiu budu iš kiekvieno 100 šiandieninių ka-
 linių liks tiktai penki.

Darbas negalės but padalintas pagal gimines, ar tautas.
 Tas jau dingo gilioj senovėj. Pagalios, kaip aukščiau ma-
 tēm, nieks nė nedalys darbo, kiekvienas jį pasirinks liusiai
 savo noru.

Taip tai galės įvykt visų žmonių vienybė, jos neardys
 kova už duonos kąsnį, už turtą.

Ant galo reikia priminti apie teip plačiai garbinamasias «deives»: «Laisvę, Lygybę, Brolybę». Didžioji Prancuzijos revoliucija (1789—93 m.) pagimdė tas deives ir jų vardai skamba... Bet tik vardai. Revoliucija panaikino karališkąjį despotizmą (priespaudą), panaikino verguvę, bet paliko tą patį pamatą, ant kurio gali plėtotis vėla priespauda, verguvė ir dabar ponai-turčiai turi valdžią, o darbo žmonės yra alginiai vergai. Prancuzijoje ant valdiškų namų išbrėžta tie vardai — «Liberte, Egalite, Fraternite», — bet pačių tų deivių nėra: tuose namuose ir šale namų buržuazijos godumas, atsiradęs iš to paties nelygybės pamato, tas deives seniai užmušė.

Tik socializmo godynėj, kada visi žemės turtai ir išdirbystės įrankiai prigulės visiems žmonėms išvien, tik tada Laisvė, Lygybė ir Brolybė turės savo prasmę ir vertę.

Tačiau laisvė nebus tokia, kad galėtume ušti kaip vėjas, kitų kepures mėtydamas arba ir pačius parstumdamas į balą. Laisvė reiškia: daryk viską, kas kitam nekenkia.

Lygybė ne tokia paika, kaip tulas «teisių studentas», A. G., kalbėjo Baltimorėj lietuvių susirinkime, kad vieną storpilvį reikėtų nuobliuoti, o kitam pridėt; kad tarp vyro ir moteris negalį but lygybės, nėra vyras negalį gimdyti... Lygybė netalpina savyje tokių kvailybių. Lygybė teisių, lygybe visame, ką žmogus nori ir gali atsiekti, neskriaudžiant kitų, — štai ko mes norime.

Brolybė tai nereiškia, kad visi gyvės kaip broliai ir sesers. Nebus tos neapykantos, kuri šiandien kyla dėl luomų, tautų ir tikėjimo skirtumo. Bus kova dėl visokių pagerinimų, bet nebus klesų kovos, nes draugija nebus, kaip dabar, pasidalinus į klesas (tam tikras dalis, pagal turto stovį), nebus prispaudėjų-išnaudotojų iš vienos pusės ir prispaustųjų-skriaudžiamųjų iš kitos. Tas yra dabar, dėlto nėra laisvės lygybės ir brolybės.

J. Baltrušaitis.

Darbas kaime.

Socialdemokratui kaime darbuotis kur-kas sunkiau, kaip mieste. Mieste darbininkas dirba vienoj vietoj didesniame skaitliuje, mieste prie jo ir lengviau prieiti. Toliau, pabriko darbininkas labiau atjaučia ir supranta šios tvarkos sunkenybę, ir gyvendamas mieste greičiau apsišviečia. Yra dar daug ir kitų priežasčių, dėl kurių socializmas mieste greičiau plėtojasi. Kaime tuo tarpu dalykai kitaip stovi. Prie kaimo proletarijato kelias sunkus, o pats darbininkas tamsus ir mažai susipratęs. Lietuvos s.-d. pradėdant savo darbą kaime pradėjo eit ne tenai, kur reikėjo, bet tenai, kur lengviau buvo. Lengviau buvo prieiti prie ūkininkaičių ir net ūkininkų, nes tai buvo kultūriškiausias Lietuvos kaimo elementas. Vienok, tai nebuvo socialdemokratų dirva ir tas visas lengvas darbas turėjo išnykti. Ūkininkaičiai ir ūkininkai nebuvo socialdemokratais, nors priklausė prie partijos. Jie tik neapkentė valdžios, o ypač už spaudos suvaržymą. Tik reikėjo išgauti spaudą, šiočas tokias laisves, tik reikėjo pradėti darbą tarp proletarijato (dvaro ir ūkininkų darbininkų), kaip senesni partijos nariai sujudo prieš

tą darbą, kaip iš buvusių esdekų atsirado proletarijato priešai. Beveik visos ūnininkaičių ir ūkininkų kuopos suiro ir lengvas darbas išnyko.

Dabar vieton tos vidutinės buržuazijos pasiliko mažžemiai, t.y. smulkioji buržuazija. Bet ir tarp jų ne esdekų darbavimosi dirva. Iš smulkiosios buržuazijos tankiausia būna tik abejotini socialistai, o teipo gi (tik lig laikui) tikri revoliucionieriai. Ir nieko čia nēr stebėtino. Jiems negali rūpėti klesų kova, nes jie savininkai. Jiems kaipo savininkams turi rūpėti sustiprinimas savo savasties.

Kartą teip yra, tai dabartinės mažžemių kuopos ilgainiui, kuomet jie nesulauks sustiprinimo savo savasties, turės išnykti (Jos jau ir nyksta). Vėl visas darbas pražus ir vėl išnaujo jį reikės statyti. Kam gi tuomet mėtyt tiek spėkų ir darbo bergždžiam darbui? Ar negeriau dabar pasirūpinti didesnę atydą atkreipti į kaimo proletariją? Ar ne geriau turėti vieną proletarijato kuopelę, vieton dešimties mažžemių kuopelių? Ir ištikro, laikas jau pradėt darbą tenai, kur turėjom pradėti dirbti. Mūsų ateitis stiprioj miesto ir kaimo darbininkų organizacijoj. Už tai eidami į kaimą nedarbykim savo spėkų mažžemius organizuodami, nors tas darbas ir lengvespis, bet eikim pas dvaro ir ūkininkų darbininkus ir organizuokim juos. Nereikia nusiminti, kad mūsų darbas dabar atneš labai mažus vaisius; neužmirškim, kad prieš mus gulį ateitis. Ir mieste darbas prasidėjo ne nuo tūkstančių, bet nuo desėtkų.

Eidami prie kaimo proletarijato mes negalim nešti šauksmų, ką atsako tik savininkų reikalams. Sunku laukų darbininkams įkalbinėti, kad jų ateitis proletarijato vienybėj, kuomet programų yra dvarų naikinimas. Tokiu būdu, iš savo programų išmeskim tą «bagažą», ką trukdo tarp kaimo darbininkų darbą. Vieton to išdirbkim kelius, kaip lengviausia prieiti prie kaimo proletarų.

Socialdemokratai tik tuomet stipriai laikysis kaime, kuomet kaimo darbe, turės prieš save proletarijato reikalus. Vienok, tas dar nereiškia, kad mes negalim turėti savo šalininkų ir mažžemių tarpe. Esdeku gali būt ne tik smulkus buržujus, bet ir stambus, vienok, tai bus tik atskirios ypatos, tarp kurių mes neturim plataus darbo vesti. Jie tik turi mums būti naudingais mūsų darbe tarp kaimo proletarijato. Ir ištikro, prie dabartinių sunkių kaimo darbo sąlygų mažžemiai gali būt labai naudingais, nes pas juos, paimkim, lengviau galima rasti susirinkimams vietas.

Visi kaimo esdeukai turi rūpintis, kuolabiausia artinties prie kaimo darbininkų, nes tik tenai turi būt mūsų dirva kaimo darbui.

Mikolas Becardis.

Jaunasis Roosevelt mokinasi kirpti.

Parašė Ben. Hanford.

Pereitą nedėlią jaunasis Theodoras Rooseveltas (skaityk: Ruzveltas) ant dvidešimts pirmų metų savo amžiaus, išėjo į divonų dirbtuvę dirbti. Vaikams parazitų klesos teip nepaprasta dirbti kokį nors naudingą darbą, kad šis atsitikimas su jaunuoju Rooseveltu yra kaip ir stebūklas. Laikraščiai atspauzdino Taduko paveikslą jo drapanų, jo darbinų kelinių, dirbtuvę, kurioje jis dirba ir namą, kuriame apsigyveno. Apskelbė, kad jis ketinąs išsimokyti visą divonų dirbimo amatą.

Aš nėsu pranašas, bet žinau, kad neužilgo rasiu laikraščiuose, kad Rooseveltas, pasidėkavojant jo nepaprastam darbštumui, tapo paauskštintas. Vėliau kiek rasiu, kad jį vėl pakėlė už jo pastebėtiną veiklumą. Da vėliau jį vėl pakels už jo sąžiniškumą ir ištikimumą savo darbdaviams. Ir teip toliau. Pirmoje dienoje, teip rašo laikraščiai, mažulėlis, dvidešimts vienu metų se-

numo, Te
kaip dirb
Jung
no Roos
jo dirbti
ninko sū
likos me
tarp 16 ir
šyti. Tai
tvirtumo
yra net s
mergaičių
tai dėlto,
nojo Roos
vestas lav
tikta kel
sulaukus
prasideda
Roose
pat jė pr
dauti, ir
svaikatos
jo tėvai i
mui ir li
Kaip maž
gerai mok
Laikr
divonus.
gerasis bu
mokti dirb
ti kiti ž
kiti ž m
Laikr
pristatytas
mas esąs
jaunasis R
Ko iš
tai tas vs
džiant ap
moks ne l
kti akis d
dukas kas
Tuo tarpu
— nuo tikr
bejonės, j
ne kaip di
tuvės sav
kui dirbtu
kaip pasan
žmogaus d
kuris išdrįs
trumpesnę
kaip prive
daryti už r
algą. Tai t
Nėra a
menduos pr
ir į Ma n
prims toki
Haskel, Pe
Teip ja
pitono garb
dėkla vietą.

numo, Tedukas teip buvo įknibęs į savo darbą, kad net negirdėjo, kaip dirbtuvė ant piet švilpė.

Jungtinių Valstybių darbininkai turi atkreipti atydą į jauną Rooseveltuko darbštumą. Atminkite amžį, kuriame jis pradėjo dirbti — dvidešimts pirmų metų. Jeigu jis būtų buvęs darbininko sūnus, jis, beabejonės, būtų turėjęs eiti į dirbtuvę šešiolikos metų arba da jaunesnis. Skirtumas ėjimo į dirbtuvę dirbti tarp 16 ir 21 metų yra didesnis, negu šičia būtų galima aprašyti. Tai yra skirtumas tarp neužaugusio ir pilnai užaugusio; tarp tvirtumo ir silpnumo; tarp sveikatos ir paliegimo. Daugeliui yra net skirtumas tarp gyvasties ir smerties. Milijonai vaikų ir mergaičių jau buvo pasenę dvidešimts vienu metų amžiaus — o tai dėlto, kad jie turėjo eiti į dirbtuvę šešiolikos metų. Bet jauną Rooseveltuko gyvenimas iki dvidešimts pirmų metų buvo pašvęstas lavinimui kūno ir proto. Labai liūdna pamislyt, kad vos tik tai keletas darbininkų vaikų gali išvengti alginės verguvės, sulaukus šešiolikos metų amžiaus. Daugeliui daug jaunesnių prasideda ta marinantanti kankynė.

Rooseveltas «gero gimimo». Pamislyk, ką tas reiškia. Nuo pat jo prasidėjimo iki užgimimo jo motinai niekad nereikėjo badauti, ir ji nesunaikino nė savo, nė to da negimusio kūdikio svaikatos sunkiu darbu ir persidirbimu. Jaunasis Rooseveltas, jo tėvai ir jo tėvų tėvai turėjo visko, kas tik reikia gyvenimui ir linksmumui, ir už tai išaugo tvirtas kūnu ir dvasia. Kaip mažai darbininkų vaikų turi sveikus, gerai gyvenančius ir gerai mokytus tėvus ir tėvų tėvus!

Laikraščiai sako, kad jaunasis Rooseveltas «mokinasi dirbti divonus». Tas ne visai teisybė. Jaunasis Rooseveltas, kaip ir jo gerasis buržujus tėvas, turi kapitalistišką įkvėpimą. Vietoj išmokti dirbti divonus, jaunasis Rooseveltas išmoks, kaip priversti k i t u s ž m o n e s dirbti divonus. Jūs, darbininkai, esate tie k i t i ž m o n e s.

Laikraščiai paduoda žinias, kad jaunasis Rooseveltas buvo pristatytas prie sortavimo vilnų, ir kad jo sumanymas ir gabumas esąs pastebėtinas. Vienok akylas darbininkas atras, kad jaunasis Rooseveltas ne apie avių vilnas mokinasi.

Ko ištikrųjų jaunasi Rooseveltas išmoks divonų dirbtuvėje, tai tas vadinasi: kaip kirpti darbinikus. Sprendžiant apie jį pagal jo tėvą, matyt, kad jaunasis Rooseveltas išmoks ne kaip sortuoti avių vilnas, bet kaip su vilnoms aptraukti akis darbininkų klesai. Kaip laikraščiuose pranešta, tai Tedukas kasdien susieina su dirbtuvės savininkais ir valdytojais. Tuo tarpu kaip jis mokinasi techniško darbo — divonus dirbti — nuo tikrų dirbtuvės darbininkų, savininkai ir valdytojai, beabejonės, jį mokina daug svarbesnių dalykų. Nuo šitų jis išmoks ne kaip dirbti divonus, bet kaip valdyti divonų dirbėjus. Dirbtuvės savininkai išmoks jaunąjį Rooseveltą, kaip užkenkti streikui dirbtuvėje; kaip sustapdyti susitvėrimą darbininkų unijos; kaip pasamdyti šnipus, kad daneštų žodžius kiekvieno neišitikimo žmogaus dirbtuvės vyriausybei; kaip atsikratyti nuo darbininko, kuris išdrįsta kalbėti savo draugams apie brangesnę algą arba trumpesnę darbo dieną. Trumpai sakant, Rooseveltas mokinasi, kaip priversti divonų dirbtuvės darbininkus daugiau darbo padaryti už mažesnę algą, arba dirbti daugiau valandų už tą pačią algą. Tai toks yra tikrasis buržujaus idealas.

Nėra abejonės, teipgi, kad darbdaviai jaunąjį Rooseveltą rekomenduos prisidėti į Citizens Industrial Alliance ir į Manufacturers' Association, kur jį širdingai priims toki karšti patrijotai, kaip Van Cleve, Peabody, Gooding, Haskel, Perry, Post ir kiti lygios garbės — ar begėdystės.

Teipjam išmokus divonų amato ir išsikėlus į Pramonės Kapitono garbę, mes vėliau išgirsim apie jį kaipo kandidatą į valdišką vietą. Jis mums pasakys, kad jis «buvo darbininkas» ir

kad jis tikis į «teisingą pasielgimą» su darbininkais. Tada, jeigu bus išrinktas, jis apskelbs, kaip ir jo garbingasis tėvas, kad jo supratimas apie «teisingą pasielgimą» yra «atvira dirbtuvė».

Aš nieko nerizikuoju pranašaudamas jaunąjį Rooseveltuko karjerą. Jeigu jo gyslose teka nors vienas lašelis jo tėvo kraujo, tai jo kelias turės būt toks. Jungtinių Valstybių darbininkai turi interesuotis juomi ir jo ateičia.

Kiekvienas darbininkas, kuris nori, kad jo vaikas eitų dirbti į dirbtuvę šešiolikos metų arba jaunesni, turi balsuoti už Taftą arba Bryaną.

Kiekvienas darbininkas, kuris nori, kad jo vaikai būtų namieje ir mokykloje iki dvidešimties pirmų metų arba ilgiau, ir turėtų geriausią progą išsilavinti kūniškai ir protiška, turi balsuoti už Eugene V Debs ir visą Socialistų Partijos tikieta.

Vertėjas A. B.

TĖVYNĖ IR JOS SUNUS-DARBININKAI.

(Paveikslėlis paimtas iš atvirų laišku, „Kovas“ redakcijos išlelėtu).

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Čaikovskis, apie kurį pereitam num. minėjom, jau paleistas. Jo šeimyna ir deaugai Anglijoj surinko kaucijai pinigų, nusiuntė juos į Peterburgą, čia spalio 28 d. valdžia pasidėjus juos į valstybės blanką, paleido tą senąjį revoliucionierių, kurs beveik metus sėdėjo tvirtovėj, nesulaukdamas bylos. Sako, valdžia tyčia atidėliojo bylą, nes jo kaltei prirodyti faktų neturėjo, o — be abejo, — tikėjosi gaut už jį... pinigų, ir gavo. Net 50 tūkst. rublių.

Pereitą nedėdienį telegrafas atnešė žinią iš Berlyno, kad Vokietijos diplomatų rateliuose einąs gandas, kad Rusijos valdžia ne užilgo ketina siųst Austrijai u l t i m a t u m — paskutinį žodį savo reikalavimų ir daranti prisirengimus prie mobilizacijos (kariu-

menės rengimo į karę). Mat, Rusijos valdžia, norėdama po senovei palaikyt savo įtakę ant Balkano pussalio, prisizadėjo remti Serbiją, kuri teip šoka prieš Austrijos pasisavinimą Bosnijos ir Hercegovinos (šitnodvi provincijos buvo Austrijos globoje ir pagal valstybių sutartį negalėtų būt visai suvienytos su Austrija, kad ši dabar padarė).

Tą žinią (apie Rusijos rengimąsi į karę) telegrama negali patikrinti.

Vokietija. Pereitą nedėdienį socialdemokratai įrengė didelį mitingą, kaip protestą prieš negerą valdžios pasielgimą su socialistų atstovais Prūsų seime. Buvo susirėmimai su policija. Daugybė areštavo. Apie 10 tūkst. «maištininkų» socialistų (kaip telegrama sako) policija išvaikė ir užstojo visas gatves, bijodama, kad demonstrantai neitų prie karaliaus palociaus.

Serbijos skupščina (seimas) nusiuntė Rusijos dūmos prezidentui telegramą, išreikšdama pasitikėjimą, kad «konstitucijinė» (?) Rusija atkreips savo atydą į Bosnijos ir Hercegovinos liaudies reikalus. Telegrama baigiasi: «Neapleiskite mus šiame mūsų žveidime... Tegyvuoją Mikalojus II. Tegyvuoją valstybės dūma. Tegyvuoją Rusijos liaudis. (Rusijos liaudis ant tokio linkėjimo be abejo atsakytų: «prasmekit jų su tokiais linkėjimais!»)

Danijos teisdarystės ministeris M. Adler Alberti — vagis! Suktybėmis jisai sugriovė 15 tūkst. šeimynų gyvenimą, karalių apgavo (rodos, lošiant kortomis!) ant pusės milijono dolerių; išviso pasiplēšė nuo 3 iki 5 mil. dol. Dabar areštuotas sėdi kalėjime. Tai kapitalizmo iškilmės karūna. Kad būt nesislėpdamas plėšęs — nebūt tapęs vagim.

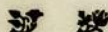
IŠ PARTIJŲ GYVENIMO.

Lenkų partijos Lietuvoje. Grynai lenkiškos partijos, tai reakcionierių ir konservatorių partijos. Seniau daugiausia savo šalininkų turėjo «ugodovcai» — jie po manifestui įkūrė partiją vardu: «partya politiki realnej». Tai daugiausia dvarininkai, ką nori susitaikyti (padaryti «ugoda») su rusų valdžia. Jie maž daug atsako rusų «pravovogo posiadka» (teisėtos tvarkos) partijai. Jų uždavinys kovoti su visais tarp lenkų tautiškais ir pirmieviškais apsiškimais. Nemažai tarp lenkų yra šalininkų ir «narodovoi demokraciji» (tautičių demokratų). Jų užduotis sulenkinti lietuvius, atgaivinti bajorišką Lenkiją, kurios provincija turi būt Lietuva. Jų taktika atsako tikrųjų rusų taktikai, tik ant lenkiškos dirvos. Jiems ne prošalį ir žydų «žudynės» ir tarp lietuvių ir lenkų muštynės. Toliau, vilniaus vyskupas Roppas įkūrė savo partiją arba konstitucionalistų-katalikų. Tai trečia dešiniųjų lenkų partija. K. k. ne teip perimta tautišku šovinizmu, blaiviau žiūri į lietuvius ir kalresni politikos klausimuose. Užduotis k. k. atitraukti darbininkus nuo s. d. Tvėrė lenkų dvarininkai pakraščių lenkišką partiją. Visos šios partijos eina prieš darbininkų reikalus; jos atsako tik dvarininkų ir kapitalistų reikalams.

Tarp lenkų yra šalininkų ir «postempovoj demokraciji» (pirmievių demokratų). P. d. atsako rusų kadėtams. Tai inteligencijos ir pirmieviškos smulkios buržuazijos partija. Nors jie ir pirmieviai, vienok, ir jų tarpe yra karštu tautiečių-šovinistų, kuriems rūpi Lenkija «nuo jūrų ligi jūrų».

Darbininkai savo lenkiškos partijos nebetur. Jie priklauso arba prie L.S.D.P., arba prie R.S.D.D.P., arba išdalies prie R. S. P.

Z. A.

«Mano pranokėjai kardu įgijo valdžią; nemislykite, kad aš jos išsizadėčiau, savo kardo neišmėginęs!» — pasakė Persijos karalius, išskirstydamas parlamentą. Pasakė teisybę!

Iš Amerikos darbininkų gyvenimo.

«Mitchell Day». Spalių 29 d. kietosios anglies rajone anglekasiai nedirbo — šventė, nes tai buvo «Mitchellio diena». Mitchellis jau metai kaip nėra prezidentu anglekasių unijos, bet jo «diena» ir šimet apvaikščiojo, apvaikščios, matyt, ir toliau. 180 tūkst. darbininkų tą dieną nedirbo. Buvęs anglekasių prezidentas Mitchell tą dieną sakė prakalbą Serantone, o dabartinis prezidentas Thomas L. Lewis kalbėjo Shenandoah, kur buvo didelė paroda.

«Russky Golos'o» boikotas. Rusų laikraštį «Russky Golos», išeinantį nuo pereinamųjų metų New Yorke, boikotuoja žydų laikraštis «Forvarts» ir rusų mėn. laikraštis «Russko Amerikansky Rabočij» už tai kad tas esąs spauzdinamas skebinėj spaustuvej («open shop»). «Russky Golos» redakcija išaiškino, kad pirmiau tas laikraštis buvo dirbamam unijistų priklausanti prie «Amer. Darb. Federacijos», o paskiau persikėlė į spaustuvej, kur dirba unijistai, priklausanti prie «Industrial Workers of the World». Žydų laikraštis «Vargait», kurs teipgi buvo apskelbęs boikotą, tą atsiliepiamą patalpino, o «Forvarts» vis boikotuoja. «R. Golos» redakcija žada kreiptis į teismą; atlyginimą, kurį teismas prisudys nuo «Forvartso» ir drukorių unijos (boikotuojančios «R.G.»), redakcija žada paskirti Rusijos revoliucijai. (Žiūr. R.G. N 53). Taigi pasirodo, kad senoji «Amerikos Darbininkų Federacija» nepripažįsta naujosios organizacijos «Industrial Workers of the World» (pasaulės pramonės darbininkai) ir ją vadina skebine.

SANJUNGOS REIKALAI.

L. S. S. Sekretoriaus pranešimai.

Įnešimas drg. Račiūtės.

Kad visoki polemiski straipsniai redaktoriaus, kaip ir kitų draugų būtų leidžiami per Literatūros komiteto krivulę; kad Literatūros Komitetui pritarus, tik tada būtų talpinami. Literatūros Komitetui nepritarus, kad nebūtų talpinami organe.

Likosi šiaip n' balsuota per Veik. Komitetą išimant Mass. valst. rajono atstovą, drg. A. J. Viznį, visi kiti Veikiamoj Komiteto nariai balsavo už.

Įnešimą 13 kuopos dauguma balsų Veik. Komitetas atmetė, apsvarstęs visapusiškai, ir matydami, kad nekurie punktai to įnešimo yra nutarti jau per Veik. Kom., o kiti tai tik da daugiau sukeltų polemikų.

L.S.S. Sekr. P. Puskunigis.

Nuo L.S.S. Literatūros Komiteto.

Kompozitorius M. Petrauskas, surengėjas «Revoliucijos Dainų Rinkinio», pirmiaus jau «Kovoje» pagarsinto, prisientė da dvi giesmes, arba dainas, prijungti prie to pačio «Rev. Dainų Rinkinio», kurias mielai priimame ir išreiškiamė jas prisieuntusiam širdingą padėką.

Giesmės yra šios: 1) «Internacionalas», muzika Degeyter'o, žodžiai E. Pottier'o (vertimas; kas vertė, nepažymėta); kompozicija vienam balsui, vyriškam arba moteriškam, su pritarimu piano. 2) «Darbininkų giesmė», muzika M. P., žodžiai Kalėdų-Kaukės; kompozicija keturiems balsams, arba, geriaus sakant, mišrus kvartetas — sopranas, altas, tenoras ir basas.

L.S.S. Lit. Kom.

J. Viskoška, J. Ilgudas, J. O. Širvydas.

Susirink...
mesta štai dė...
86-os kuo...
Jis skamba: ...
kia, kad ka...
tą gal sukont...
tų geras, bet...
dytų konstitu...
važ.) numazin...
su šeimyna di...
mas negalimas...
mokėkim! ne...
tas, kas gali...
gi turi kapital...
listai. Jei dra...
ferendumų jai...
vos ir Sąjunga...
mažuma, o ta...
tų išbraukta iš...
Drangai j...
nimas, jei esan...
privertimo tie...
tą valgyt.

Strapsniai: ...
Raičūtės, talpin...
tų ir kitų raštų ...
«Rusos dėž.»

Kaip matysit...
reikalai kasdien...
reikoms mušti, k...
ki pradėdam kan...
paimtasias knygas...
nų iki naujų met...
darbokit kiekvi...
konstitucijas, spa...
vyki susidėjus, l...
ir apie patankin...
Šioį atskaitoj...
likos išsuntinėta,
negrizo pinigai. ...
Dabar nauji m...
dorus dovanoms.
iki \$25.00 šimtas.
ki tik kokios prel...
gali, uneikit pas sa...
parlavė, — pasit...
Jūs kalpia Jūs y o...
i u.

Drangai, su k...
nais, prieš rinkimu...
tuo pranešė, jog pe...

86-os kuopos sumanymo atmetimas.

Susirinkime mūsų 45-os kp. 4 d. rugsėjo buvo svarstyta ir atmeta štai dėl ko:

86-os kuopos įnešimas: užsidėti virš-mokestį yra nepraktiškas. Jis skamba: «Užsidėti mokestį dirbantiems draugams» — tai reiškia, kad kas norės mokėti, tas dirbs, kas ne — tas nedirbs. Kaip tą gal sukontroliuoti centras? Ne krizio laike toks sumanymas būtų geras, bet dabar, kada draugai laukia, kad tik greičiau pasirodytų konstitucija ir būtų (jai pasirodžius, kaip žadėta III susivaž.) numažinta mėnesinė mok. lig 15c., kada draugai gyvendami su šeimyna dirba po 3-4 dienas už numažintas algas, tas sumanymas negalimas. Šauksmas: «Pasirodykim tikrais socialistais — mokėkim!» ne socialistiškas, pagal jį tai tik tas tikras socialistas, kas gali mokėti, o mokėti gali tik turintieji pinigus, pinigus gi turi kapitalistai, tad išeina, kad kapitalistai tikriausi socialistai. Jei draugai 86-os kuopos gali mokėti, lai moka be jokių referendumų jai jie tikri socialistai, jei jiems apeina likimas «Kovos» ir Sąjungos. Bet kad referendumas priverstų mokėti, kad ir mažumą, o ta mažuma prie geriausių norų negalėdama mokėti tapo išbraukta iš Sąjungos — tad ar būtų socialistiškai?

Draugai! jei mums apeina «Kovos» likimas ir Sąjungos gyvenimas, jei esam socialistais aukaukim be jokių referendumų, be privertimo tie kas galim, bet neverskim mokėti tuos, kas neturką valgyt.

Vardu 45 kp. — organ. P. Sakatauckas,
sekr. P. Norkus.

Nuo Redakcijos.

Straipsniai: «86-os kp. sumanymo atmetimas» ir «Įnešimas drg. Račijūtės», talpinami šiame N., yra nuspręsti Lit. Komiteto. Apie tą ir kitų raštų pasiuntimą Lit. K-tui yra pranešta «K.» N. 41 «Krasos dėž.»

Redaktorius.

Nuo administratoriaus.

Kaip matysit iš atskaitos, tilpusios šiame num., mūsų Sąjungos reikalai kasdien eina geryn. Dabar jau turim tris mašinas: korrektoms mušti, knygutėms siūti ir spaudžiamąją. Skolos ir pobiskį pradadam kamšyt, o kaip draugai pradės dirbti ir atsisteis už paimtasias knygas, «Žarijas» ir kuopos savo mokesčius užsimokės, mes iki naujų metų pusę skolos apdengsime. Todėl, draugai, pasidaruokit kiekvienas kuom nors Sąjungos labui. Siųskit darbus, konstitucijas, spaudą kalendorių, etc. mūsų spaustuvėn, o visas sykiu susidėjus, pagelbės ne tik mums sunkenybes pergalėt, bet ir apie patankinimą ir padidinimą «Kovos» reiks pamąstyt.

Šioj atskaitoj didelės išlaidos yra už expresą. 40.000 lapelių likos išsiuntinėta, per expresą į 78 įvairias vietas. Dar ne už visus sugrįžo pinigai. Draugai, pasistengkit priduoti juos mums.

Dabar nauji metai artinas, lietuviški vertelgos spausdij kalendorius dovanoms. Mes turim į 300 įvairių kalendorių, nuo \$5.00 iki \$25.00 šimtas. Mes galim prisiųst kelis pasiskyrimui, parašykite tik kokios prekės ir kokio pavidalo norėtumėt turēt. Draugai, nueikit pas savo groserininką, bučeri, saliuininką ir drapanų pardavėją, — pasiteiraukit. Jūs juos šelpiat, nuo jų pirkdami, jie šelpia Jūs organizaciją ir tnomi Jūs ir Jūs reikalau.

Draugai, su knygutėmis «Moteris ir Socializmas», kaip praneša, prieš rinkimus neturėję laiko pasidaruot. Tik drg. J. Grinius pranešė, jog pardavęs 16 prenumeratų, o drg. S. Stočkus iš

Pana, III., prisiuntė \$8.00 už 8 prenum. Draugai, pasidaruokit greičiau, reikia vertėjui užmokėti, o ir su darbu reiks pradėti mąstyti jau.

Esant vienam prie darbo, kur praėjus metus dirbo dvi ypatos, laiko atliekamo neturiu nė kiek, todėl prašysiu Jūs, draugai, nebekvieskit mane su prakalbomis. Tas apsunkena mane baisiai, o teipgi ir darbai administracijoj užsivelka.

Jūsų P. J. Bagočius, Adm.

V. K-to veiksmarodžiai ir konstitucija.

Visiems sąjungiečiams yra žinoma, kad iki šiolei Veikiama-sis Komitetas buvo renkamas pagal konstitucijos nurodymus (žiūrėk «Kovos» numeryje 5 š.m. straipsnis XIV). Norint konstitucija yra neužbaigta, bet mes jos įstatų vis maž daug prisilaikėm. Bet, dabar jau yra pakeltas klausimas, kad galutinai užbaigt konstituciją ir visiems yra daleista išreikšti nuomonę dēlei patobulinimo jos. Tas labai patogu. «Kovos» N 42 drg. Kietis jau išreikškė nuomonę kaslink V. K-to. Bet iš to išeina teip, kad viena kuopa turėdama 250 narių (norint teip nėra, bet gali būt ateityje), gali išrinkti iš savo tarpo keturis narius į V. K.; o tas išeina teip: vienas nuo rajono, vienas nuo kiekvieno šimto ir vienas nuo nepilno šimto, tai nuo 250 narių pasidaro keturi atstovai. Iš to matyt, kad viena didelė kuopa gali save pasivadint rajonu, ir turēt 4 ar 5 atstovus V.K. ir niekas negalētų jai užginti, nes teip teisės rodo. Ar gi tas būtų geistina tarp socialistų? Mano nuomonė yra tokia: kad V. K-to nariai nebūtų renkami nuo skaitliaus rajono narių, bet nuo skaitliaus rajono kuopų. O tas išeitų šiaip: rajonas turēt tverties nemažiau, kaip iš trijų kuopų ir galētų išrinkti vieną atstovą į V. K-tą, tas vienas atstovas turēt būt iki rajonas pasieks 10 kuopų, kada rajonas turės 10 kuopų, tą syk galētų turēt du atstovus, ir teip toliaus būtų renkami vienas atstovas nuo penkių kuopų. Jeigu rajone rastųsi penkiolika kuopų tą syk galētų turēt tris atstovus, nežiūrint ant kuopos narių skaitliaus ir ar jie užsimokėjo, ar ne (kaip pataria drg. Kietis) nes tas nepriklauso prie rajono, tik prie kuopos komiteto (daugiausiai prie finansų raitininko, kurio priedermė dabot kuopos narius ir paragint, ilant užsimokētų savo duokles). Rajono užduotis yra tik organizuoti darbininkų minias, tverti kuopas savo apielinkėj ir kur tik gali platint agitaciją žodžiu ir raštais, o sutvėrus atsakantį skaitlių kuopų, galės pastatyt ir daugiau atstovų į V. K-tą. Lakau, nežiūrint kiek kuopos turi narių, tik reikia atmint, kad kur yra susitvėrus kuopelė, ten ir varo savo propagandą, norint tankiausia labai atbulai, bet vienok judina savo ir žmonijos protą, nes juos priverčia jų pačių veiksmas.

Toliaus, rajonai privalo pasiųst savo atstovus (narius V. K.) į kiekvieną susivažiavimą L.S.S. ir į kiekvieną rajono susivažiavimą (konferenciją), apmokant kelionės kaštus iš rajono išdo. Veikiamoji Komiteto narys nedalyvavęs susivažiavime L.S.S. ir rajonų konferencijose tampa tik gyva stovykla, nes nežino, ką jis turi veikti; norint jis perskaito nutarimus susivažiavimo L.S.S. ir rajonų konferencijų, bet nedalyvavęs debatuose negali žinot, kaip tas įvyko ir parėjus jam kas nors spręsti Sąjungos reikaluose, nežino ką ir turi daryt, tokiu būdu sprendžia teip kaip jam patinka (daugiausia atbulai). Aš būdamas V. K-te tu-lą laiką priverstas buvau atsakyti, dėlto, kad nenorėjau būti «stovykla», kuomi tikrai šiandien yra V. K-tas, dėlto, kad jo nariai užėmė vien tik vietą, o veikt nieko neveikia. Tuli rajonai turi net po tris narius išrinkę į tą stovyklą eilę, bet dėlko? Spėju, kad nė patys rajonai nesupranta, nes jeigu suprastų, tai nerinktu tokį nereikalingą skaitlių, o jeigu išrenka, tai ir priverstų juos

krutėt, veikt, duotų jiems ką veikt, o ne ignoruotų. Veikamasis Komitetas ikišiolei nieko neveikė dėlto, kad jo darbą veikė tie, kuriems svėis nepriderėjo tą veikt. Kuopos, rajonai ir Sąjunga, ne tik ką nepriverė (nereikalavo) V. K-to veikt, bet visuotiniai ignoravo, pasikakindami tik litanija vardu ir adrisų, tilpusių «Kovoje». Massachusetts valstijos rajone išsiskverbė balsas, kad panaikint visai V. K-tą. Iš to spėskim, kiek supranta užduotį V. K-to ir visos Sąjungos, jeigu reikalauja panaikinimo, o ne patobulinimo.

Aš būdamas stovylių eilėje (V. K.) patyriau, kad V. K., Pild. K., administratorius ir redaktorius veikia ne savo darbą, vien dėl to, kad mes sąjungiečiai esam nesubrendę protiškai ir nesuprantam grynai dalyko, priverčiam minėtus komitetus teip veikt, kaip neturėtų būt tarpe socialistų. Aš čion jau perdaug išsitaru priešais mūsų norus, dėlto, kad viską negiriu, bet sakau, kad didžiūma visuomet klaidinga. O didžiūma — tai mes ne pilnai susipratę arba visai nesusipratę darbininkai. Labai būtų malonu, kad mes patys pradėtume kritikuot savo darbus, o nepavadintume iš syk juos šventais. Bet kas gali kritikuoti ir per kur? Jeigu mes to bijomės ir kartais kritikas pavadinam polemikomis. Draugai! Riškim ir tobulinkim klausimą V. K-to, nes jis yra svarbus ne teip dabar, kaip ateityje, kuris atliks didelį darbą, teipogi Pildomojo Komiteto ir kitų, o labiausia visos Sąjungos ir socializmo, kuris šiandien yra dar teip toli nuo savo tikrų vėžių vien dėlto, kad mes labai mažai jį suprantam.

V. K-to narys nuo Mass. valst rajono

A. J. Viznis.

Massachusetts valst. rajono VII konferencija.

Konferencija atsibuvo 27 rugsėjo 1908 m. Laurence, Mass. Posėdį atiderė organizatorius S. Danilevičia. Tvarkos vedėju išrinkta A. Viznis, pagalbininku — T. Juškanskas, sekretorium — S. Bakanauskas, redaktorium — A. Baronas. Delegatus prisiuntė: 40-ta kuopa, Worcester, Mass.: A. Viznis; 64 kp., Laurence, Mass.: T. Juškevičia, M. Kazlauckiūtė, V. Borisas ir A. Baronas; 67 kp, Brighton, Mass.: P. Piliuekis; 17 kp., Brockton, Mass.: S. Stripinis ir J. Paltanavičia; 60 kp., Boston, Mass.: A. Žimontas. Neprisiuntė delegatų: 71 kuopa, Cambridge, Mass.; 85 kp., Hyde-park, Mass.; 89 kp., Gardner, Mass.; 61 kp., W. Lynn, Mass. ir ? Staughton, Mass. Konferencijoje dalyvavo: org. Danilevičia, prot. sekr. S. Bakanauskas, finansų sekr. P. Klykunas ir išdininkas J. Kugis. Knygius L. Zavistanavičia nepribuvo.

Nutarimai:

- 1) Protokolas VI-tas tapo priimtas su užrašymu delegato 64 kp. Laurence, Mass. J. Petrausko, kuris buvo praleistas.
- 2) Išrinkt naują knygių vieton Zavistanavičiaus, kuris neatsilanko į konferencijas. Nominacija ir balsavimai rinkimo atsibus per rajono kuopų referendum. Darbą nominacijos ir rinkimo atliks sekr. Bakanauskas po priežiūra 40 tos kuopos.
- 3) 7 prieš 5 balsus nubalsuota pareikalaut nuo senojo knygiaus Laurynaičio (ar ne Raulynaičio? Red.), kad išduotų pilną atskaitą. Tas pavesta atlikt 60-tai kuopai.
- 4) Pavesta org. S. Danilevičiui atsiimt iš spaudos A. Žvingi-lo padirbtus lapelius — agitatyviškus atsišaukimus, kuriuos Danilevičia pasiųs kiekvienai reikalaujančiai kuopai.
- 5) Padirbtą drg. W. J. Petkūno antspaudą ir padovanotą vel-tui priimta. Už antspaudą konferencija ištaria drg. Petkūnui širdingą ačiū. Antspaudą laikys rajono organizatorius.
- 6) Raportai rajono komiteto ir išrinktų komisijų: org. S. Danilevičiaus, finansų sek. P. Klykuno, išdin. J. Kugio ir Veik. Kom. nario A. Viznio. Raportai priimta. K. Armonas ir S. Ben-

doraitis savo raportų, — dalyke ištyrimo baltaus su teatru, kuri rengė Laurynaitis vardu 71 kuopos prieš IV-tą konferenciją, — neprisiuntė. S. Danilevičia, V. Narijauskas ir T. Rubika išrink tiejie padirbimui tikiety leidžiant ant išlaimėjimo laikrodėli, — savo užduotį išpildė. S. Danilevičia ir S. Stripinis išrinkti peržiūrėjimui rajono knygy savo užduotį išpildė.

7) Nesugrąžinus visoms kuopoms tikiety, traukimas leidžiamojo išlaimėjimui laikrodėlio pavest 67 kuopai. Pinigai už išparduotus tikiety priduoti išdininkui Kugiui.

8) Kiekviena kuopa, rengiant vakarus labai rajono, privata pristatyti į konferencijas pilną atskaitą įplaukimų ir išleidimų tų vakarų.

9) Pakviest kalbėtoją, kuris pervažiuotų per visą rajoną su agitacija socializmo labui. Tą atliks drg. A. Viznis.

10) Parengt prakalbas Nenton-Afafol, Mass. Surengs drg. P. Piluckis.

11) Pribuvusius iš Lietuvos priimdinėt į kuopas tik su pa liudijimais L.S.D.P. arba gerai ištyrus apie pasielgimus priimamos ypatos.

12) Kiekvienas draugas rašant ką nors Sąjungos reikaluose privalo surašytą straipsnį perskaityt kuopos susirinkime ir kuopai pritarus siųst į laikraštį.

13) Klausimą, kad kuopose būtų išrinkti informacionališki komitetai, dėlei susinešimų su socialistiškoms organizacijoms kitų tautų, pavest kuopų autonomijai.

14) Patart centro komitetui, kad būtų parūpinti koki nors ženklai už mėnesines duokles.

15) Paragint centro sekretorių, kad būtų greičiau leista per kuopų referendum vietos V-tam susivažiavimui.

16) Atsisakius drg. A. Vizniui nuo Veik. Kom. nario vietos, naujo nario nominacija ir rinkimai atsibus per kuopų referendumą.

17) Sekanti konferencija nutarta laikyti So. Boston'e.

18) Išmokėt skolas: V. Kom. nariui A. Vizniui \$7.00, sekr. Bakanauskui \$2.00, delegatui IV-to Susivažiavimo V. Narijauskui \$14.85, finansų sekr. P. Klykunui \$1.50, A. Žvingilui \$10.00; iš viso išmokėt \$34.35. Kasoje buvo \$36.00 išėjus \$34.35 išmokėsių pas kasierių lieka \$1.65.

Sekretorius S. J. Bakanauskas.

20-sios kuopos nutarimai,

priimti susirinkime spalio 22 d. 1908 m.

- 1) 20 ji kuopa pataria V susivažiavimą daryti mieste Wores-ter, Mass.
- 2) 20 ji kuopa pritaria 45 sios kuopos įnešimui (žiūr. «Kovos» num. 39), kad visokios polemikos, nežiūrint keno jos rašytos, būtų siunčiamos Lit. Kom. ir tik šiam nutarus talpinamos organe. Tas prašalintų metamus ant redaktoriaus užmetinėjimus ir vienpusiavimus. Jeigu polemikas rašytų Lit. Kom. narys, jis privalo pirm nusiuntimo redaktoriui paleisti per likusiųjų Lit. Kom. narių krivulę. (Tas nutarimas vadinasi ne 45 os kp., o tik Pild. K-to. Tos kuopos tik įnešimas toks buvo. Red.)
- 3) Pildomojo Komiteto priimtą taisyklę (žiūr. «K.» num. 39), kad visoki įnešimai, sumanymai ir tt. turėtų būti siunčiami S. Centro sekretoriui, — 20-ji kuopa mato esant perdaug apsunkinaučia centro sekietorių ir gaišinančia laiką bei Sąjungos darbą, kaip jau praktika parodo. Ta taisyklė būtų praktiška tik esant apmokamam Centro sekretoriui.
- 4) 20-ji kuopa mano, kad iniciatyvą ir naujus sumanymus gali per organą skelbti tiktai kuopos, o pavieniai nariai tik iš ten, kur kuopų nėra, kaip tai daro prisilaikydama demokratiškų

taisyklių, Socialist Party. Redaktoriaus sumanymai teipgi turi būti paduodami kuopai ir tik anai priėmus organe talpinami. (Redaktoriaus niekad nesikėsė paduoti nuo savęs iniciatyvą, t. y. įnešimą kokiame nors referendumui. Ar gi 20-ji kuopa tatau kur matė? Red.)

5) Drg. J. Šukio pasirinkimą iš dviejų urėdų vieno sau patinkamesnio, o rezignaciją nuo antrojo 20-ji kuopa laiko už priešinantįsi demokratiškoms taisyklėms, kaip ir patį jo išrinkimą vienkartinį du urėdų. Rezignuoti drg. J. Šukys privalė iš abiejų urėdų, o jo vietas užimti sekanti, daugiausia balsų gavusieji kandidatai į kiekvieną urėdą.

6) 20 ji kuopa reikalauja, kad «Kovoje» būtų talpinami tik tie administracijos pranešimai, kurie lytisi vien Sąjungos ir administracijos reikalus, be jokių niekšavimų ir kitų gatvinių žodžių (žiūr. «Kovos» num. 40), o teipgi be jokių administratoriaus ypatingų reikalų k. t. gavimų anonimiškų laišku, susibarimų ir kolonijūms su ypatomis ir toms panašų blevyzgonių, žeminančių mūsų organą ir Sąjungą.

7) Kadangi V. Svirskis parašęs rugsėjo 19 d. į «Kovą» savo «Viešą išpažintį» tilpusią 41 num. pavadino save L.S.S. draugu ir nariu, o tuo po to (rugs. 22 d.) vėl apsigovė, pagrobdamas nuo Onos Lieponienės (31 Monroe St., Taunton, Mass.) 95 dolerius ir daug visokių brangdaičių, 20 ji kuopa išreiškia minėtam Svirskiui panieką ir reikalauja, kad jis ateityje neišdrystų skelbtis L.S.S. draugu nė nariu, o teipgi, kad redakcija, talpindama panašias «Išpažintis» neprikabinėtų savo patėmijimų, verčiančių vargystės kalnę ant aplinkybių, kas išrodo į nepadorių pasielgimų užtarinėjimą.

8) 20 ji kuopa nori žinoti ant kokių išlygų tarnauja mūsų Sąjungai apmokamieji viršininkai, o podraug centro sekretorius. Tas turėtų būti apskelbta visos Sąjungos žiniai. Nė Pild. Kom., nė Rinkimų Komisija ikišiol to niekur nepaaiškino.

57-tos kuopos nutarimai.

Wilmerding, Pa. 1) Paremiam įnešimą drg. V. K. nario B. Kandrotavičiaus, kad V-tas susivaziavimas LSS nėra reikalingas, nes susivaziavimų nutarimai reikalauja referendum, tai mes ir kaštų nepadarę, o galim referendum darbus atlikt. 2) Kaslink talpinimo stebuklingų apgarsinimų «Kovoje», išrišom sekančiai: kuris iš lietuvių priklauso prie LSS ir jau skaito «Kovą» su atida, tai gal tokio drg. tie stebukladariai neapgavo ir neapgautų, kad da ir stebuklingesniais garsintųsi. Jeigu gi mes ir neimtume tokių apgarsinimų, tai kiti visi lietuviški laikraščiai pilni, tai mes neapgingtume jų, kuriuos dabar ir prigauna. Geriausiu vaistu lietuviams pripažįstam: prenumeruot «Kovą» (arba prigulėt prie LSS) ir kozną ketvergą gavus perskaiyt du kart, o tada tai stebukladariai neapgaus, nes toks apsišvietęs draugas nesųs jiems po kelias dešimtis dolerių. 3) Kad LSS kuopų sumanymai ir nutarimai nebutų talpinami «Kovoje», bet kad butų siunčiami LSS sekretoriui; centro sekretorius tur pasiųst 1-mo rajono V. K. nariui ir kad pagal raj. numerius eitų krivulė, o perėjus krivulei per V. K. tur vėl grįšt prie centro sekretoriaus, o sekretorius apskelbs krivulės pasekmes «Kovoje». 4) Kad nebutų talpinami ginčai dėl vietinių draugų kuopų atskaitų ar teip koki ginčai. Teipgi, kad ir rajonai atsiskaitas atsiskaitytų konferencijose, o ne per organą bartis;

ypatiškai galima tas atlikt, kitoms kuopoms tas be vertės. Redaktoriaus tur tiesą tą atmest.

Vardan LSS 57 kuopos — sekr.

B. K. Kandrotavičius.

Korespondencijos.

Westville, Ill. Mūsų apilinkėj anglių kasyklose darbai eina nevienodai. Vienose dirba pilną laiką, kitose tik 2-4 dienas į savaitę. Vos tiktai gali vargšas ant duonos kąsnio uždirbti, nes darbininkų yra perdaug. Pabaigęs savo šmotą (rumą) darbininkas turi bosui klionotis ir da savo kruviną centą atiduoti, t. y. stačiai pirkti nuo boso darbą. Teip ne vienas pardavė už pinigus ir savo gyvastį arba pasidarė ant viso amžio elgėta. Westvillės anglių kasyklas galima pavadinti darbininkų skerdyklomis, nes sunku rasti dienele, kad mūsų vargšas darbininkas netaptų kapitalo auka: tai užmuša, tai sužeidžia, tai ant geležinkelio suvažiuėja.

Westvillėj lietuvių yra apie 10,500. Čia yra LSS 26-ta kuopa, SLA kuopa ir daug pašelpinių draugovių. Šitos draugovės beveik visos fanatikų valdomos, išskiriant tik šv. Petro ir Povilo draugystę, kuri darbuojasi apšvietimui lietuvių tautos. LSS kuopa susitvėre pora metų atgal per prakalbas drg. Grigaičio. Kai kurie draugai karštai šaukė, kad mūsų išganymas, tai socializmas, o dabar jie apleido kuopą. Grįžkit ir vėl dirbkit tą gerą darbą, kurį teip rėmėt pirma!

S. Rusaitis.

New Haven, Conn. Darbai čia šiuom tarpu eina neblogiausiai; kai kurios dirbtuvės pradėjo visą laiką dirbt; bedarbių vis yra gana.

Spalio 10 d, vietinė 27 ta LSS kuopa, su pagelba 1-mo rajono, parengė prakalbas, ant kurių buvo užkviestas drg. Bagočius. Žmonių prisirinko visai mažai. Kalbėjo Bagočius ir Kazlauskas, vietinis. Kalbų tarpais buvo deklamacijos; deklamavo Ona Daukšutė — «šalin turčiai, šalin caras!» ir «Amerikos republikonų šauksmai.»

Lietuvaitė.

Baltimore, Md. Nors krizis ir mus nebepaleidžia iš savo globos, bet veikiam, nesnaudžiam ir da vis su vidutinišku pasisekimu.

Rugsėjo 23 d. 14-ta LSS kuopa surengė prakalbas, kai po atsakymą tulam užsipuldinėtoji ant socializmo principų, studentui A. G. Tam tikslui buvo pakviestas drg. Bagočius, kurs trumpai ir aiškiai atrėmė visus užsipuldinėjimus minėto «mokslinčiaus», kas publikai labai patiko, nes negarbino dartinio surėdymo, kaip daro mūsų «studentas». Įstabu, ko dėl tas kapitalizmo užtartyjas dabar neatėjo apgint savo teoriją, nors buvo kviestas mėnesiu pirm to — prisirengt galėjo. Aišku, kad «garsūs» socializmo kritikas moka špigą rodyt kišeninį.

Spalió 12-tą dieną minėta kuopa turėjo prakalbą ant gatvės; kalbėjo drgg. J. Bulota, P. Grinius ir pora anglų kalbėtojų. Turinys kalbų — agitacija prieš rinkimus Suv. Valst. prezidento. Kalbos buvo gana jautrios ir karštos ir publikai gana patiko, tik tulos bobelės ar mergelės eimano, kad jau «sudnoji» artinasi, nes mat «bedievystę» skelbia ne tik salėse ir stubose, bet ir ant gatvės «eretikų» pulkai renkasi.

Liuodna ir gaila tokių gyvunų, kur, budami apleisti, nukriausti iš visų pusių, meldžiasi su tuščiu pilvu ir laiko tą priešų, kas nori jį pasotinti.

Mūsų klebonas, kun. Lietuvninkas, teippat virto prie dvasios šventos: socialistų prakalbas dykai apgarsina, nereikia nė užprašyt, o po atsilikimui viską perpasakoja savo parapijonams iš sakyklos. Dieve padėk prie tiesos kelio!

P. G.

E. St. Louis, Ill. «Lietuvos» N.41 patėmijau, kad atsi- bus iškilmingos prakalbos spalių 11 d. Atėjus tai dienai, nuvykau su savo draugais prakalbų paklaudyti. Buvo de- kliamuota eilės ir dainuota lietuviškos patrijotiškos dainos. Viskas mums patiko, vien tik buvo neramu klausyti, kaip kalbėtojai ragina darbininkus piliečius balsuoti už kapitali- stą. Ale nepasakė, katras butų geresnis ir už katrą balsuoti: ar už Taftą ar už Bryaną, nes abu aukso kalnus žada. «Kovos» N.41 rašo, kad darbininkai atiduoda balsus už cigarą ir stiklą alaus. Neprotingiau rodosi yra su E. St. Louis lietu- viais, nes kalbėtojai vadina save pirmeiviškais žmonėmis, o matyt, kad yra agentais tų dviejų viešpačių, kad ragina už juos balsuoti. (Reikia įvardyti, kas toki kalbėjo. Red.)

J. Samuolis iš Beckemeyer.

Draugas tampa judošium.

(Tikras atsitikimas Suvalkų gub., Vilkaviškio paviete).

Parasze R. B-kas.

Su buvusiu maluninku M. kaime, o dabar Š. — girios sargu, Pijušu P., draugavo ilgą metą N—ų kaimo ukiniškai- tis, Juozas S. Koks buvo juodviejų sutikimas, kokia mei- lė, sutartis... Kožuame žinksnyje gelbėjosi vienas kitą. Rodėsi, kad jokia spēka juodviejų neišskirs, jei tik grabo lenta teįstengs tą padaryti. Bet, kaip šioje gadynėje, per- tekusioje neteisybe, atsitiko kitaip, nes šiandien tokia yra tvarka, kuri turi spēką, vardu — kova už duonos kąsnį, ir ji priverčia žmogus žmogų prigaudinėt, vogt, veidmainiaut, plėšt ir, pagalios, galvažudžiaut. Ji tai ir įspainiojo tarp tų- dviejų draugų.

Pagiryje gyveno mažazemis N., kuris didžiai norėjo gau- ti čia jau vietą už girios sargą. Jis juo čionais ir buvo anks- čiau, bet senamjam ponui girią perleidis į kitas rankas, liko paleistas. Jo vietą užėmė jau mums žinomas Pijušas P.

Union City, Conn. Spalio 6 d. vakare atsibuvo didelės prakalbos Linden Parke, parengtos 25 kuopos LSS. Kalbė- jo anglas socialistas iš Waterburio ir drg. F. Bagočius iš Philadelphijos, Pa.

Žmonių buvo prisirinkę į 150 vyrų ir moterų. Kalbė- tojai aiškino apie ateinančius «prezidento rinkimus» ir tt.

Prakalbų rengimo lėšoms uždengti, publika sumetė \$1,65. Drg. Bagočius pardavė daug literatūros.

S. Beržas.

Iš Lietuvos.

Valdzia, slopindama savo priešus, negali kęsti šviesos. Revoliucijos judėjimą tuo tarpu prispaudus, ji sumanė pri- spausti ir nekalčiausius šviesos spindulius, išėmus tik aiškiai juodašimtiškus spindulius.

Iš Vilniaus viena ypata rašo, kad «Vilniaus Aušrą» val- dzia uždarius. Apie ją buvo neseniai «Kovoje» minėta, jau skaitytojai žino, kad dvi «V.A.» kuopas («apylinkės») Kauno gubernatorius uždarė. Dabar visą tą draugiją uždarė.

Iš Suvalkų gub. praneša: «Teipgi girdečiau, kad buvo krata visuose «šviesos» skyriuose. Aišku, kad «šviesa» bus uždaryta.»

«šviesa» bepartyviška, bet pažangi draugija, platinanti apšvietimą. Su ja, kaip žinoma, smarkiai kovojo kataliki- škas «Žibnrys». Dabar valdzia naikina tos klerikalishkos draugijos priešą «šviesą».

Kražių bažnyčia valdzia sugražino lietuviams katali- kams. Birželio 29 d. caras savo ukazu paliepė atiduoti ją katalikams ir rugsėjo pabaigoj tapo sugražinta. Caras, vadi-

Ką tas mažazemis darė, kad tik pastarąjį ponas atstatytų, o jį į sargus paimtų: ir skundais bėgo pas «jagamastį», ir visai- p baugino jį, kad teip ir teip jam busią, jei jis neatsitrauksias, žodžiu, kaip mokėjo, teip stengėsi graužti, bet viskas pasi- baigdavo niekais; tas kaip tarnavo, teip tarnavo, dručiai lai- kė duonos kąsnį.

Ant galo gi pasitaikė N. gera proga jį išveržt, tai — supiudant draugus. Mat, Juozas S. įsimylėjo į jo dukterį ir rengėsi ją vest. Bet kur pasidėt apsivedus, nuogam, kaip stipinui? Namie šeimyninkauja brolis, jis gi pats atsakančios tarnystės neatranda, iš kurios galėtų nors vargais-negalais maitintis. Žmogus metuose, norėtųsi jau ant savo kojų atsi- stoti. Teip prasitęsė geras laikas, o išėjimo iš to keblaus pa- dėjimo vis kaip nėra, teip nėra. Jis nerimauja. Tuomi pasi- naudoja N. ir gundo jį išrasti ant savo draugo, Pijušo P., kaltes ir įskųsti ponui. Gal jam greičiau «jagamastis» pati- kėsias ir neapkenčiamą konkurentą pavarysias, o tuomet vis vienam jų dviejų teksianti tarnystė. Juozas S. išpradžių svyravo, vis da atidėliojo ant toliaus. Kaip galima tikrą draugą, su kuriuo visuomet eidavo išvien, imt ir paskandint! Nesmagu, sąžinė neleidžia. Vienok nuolatiniai mylimosios

nasi, nusiplovė nuo savęs kražiečių kraują, per 14 metų ant jo tykšojusį. Išsipirko iš «nuodėmės». Ir nusipirko katalikų ištikimybę. Ar kražiečiai su katalikiškąja dvasiškija užmirš tą kraują, ar bus per tai uolesni tyrono tarnai? «Ar vėl jį garbys nuolankūs?...» Kad tik nebut iš jų da aršesni laisvės priešininkai...

Žagarė (Šiaulių pav.). Iš suimtųjų pas d-rą Avizonį per kratą knygų, Šiaulių žandarai konfiskavo: 1) Komunistų manifestą, 2) Ar dabar yra baudžiava ir 3) Kas iš ko gyvena. Bet ir kitų knygų policija dar nesugrąžino, — žada paduoti d-rą Avizonį teisman už pardavinėjimą knygų be tam tikro leidimo.

(«V. Ž.»)

Vilnius. (Lietuvių pasveikinimas L. Tolstojaus) Vilniaus lietuvių laikraščių redakcijos ir draugijų valdybos rugpiučio 28 d. nusiuntė L. Tolstojui šitokį telegramą. «Giliai gerbiamašai Mikalojaus Levai! Jūsų gimimo 80 metų sukaktuvių dieną jaunutė lietuvių spauda ir lietuvių draugijos nuo širdies siunčia tau pasveikinimą, Didysai Dailininke ir Teisingasai Žmogau. — Lietuvių laikraščių: «Vilniaus Žinios», «Lietuvos Ukininkas» ir «Viltis» redakcijos, ir draugijos: švietimo «Vilniaus Aušra», moksleiviams šelpti «Žiburėlis», lietuvių savitarpinės pašalpos dr., lietuvių dailės dr.-ja. lietuvių muzikos ir dainos dr.-ja «Vilniaus Kanklės», lietuvių moterų sąjunga.

Ar tik nebus tas Tolstojaus pasveikinimas viena iš priežasčių to, kad dabar valdžia uždarinėja draugijas? «Vilniaus Aušra» jau uždarė. Juk Tolstojus caroslavijai ir pravoslavijai — «antikristas»...

VILNIUJE (kaip praneša lietuvių dienraštis «Vilniaus Žinios»), visuotinas Lietuvių Dailės draugijos

tėvo jaunijimai, svajonės apie busiantį linksmą, smagų gyvenimą su mylimu žmogum, — o čia nėr kur su juo dingt, — sudilino galutinai jo abejojimus ir pastumė prie išgamiško darbo.

Kaipu artimam draugui, kuris beveik tankiausiai viską žino, kas darosi pas kitą draugą, lengvai pavyko priesti ir išrasti tam reikalingą progą. Kartą jiedu, kaip ir visada, išėjo sykiu medžiot. Tas atsitiko sausio mėnesyje. Medžioklė Juozui S. sekėsi šiuo kartu pusėtinai: jis nušovė vieną stirną, paskui kitą, ir da valandžiukę abudu pavaikąčioje išsiskyrė ir atsiveikinę nuėjo sau namo. Pijušas P. linksmas, kad jo draugą pasitiko šiandien toks laimikis. Tasai ryto nuveičias stirnas į miestą, parduosias, busią pinigų. Jam į galvą niekuomet neateidavo, jis apie tai ir klausyt kitų neno režo, kad jo draugas gali teip bauriai padaryt su juo, kaip dabar jis rengiasi padaryt. — Šis gi, traukdamas link namų svarstė, kaip būtų geriau išsimeluoti ponui ir save įspiršti jam; pynė draugui kilpas. Parvykęs namo, nieko nelaukdamas, išsiskubino su ilgu liežiuviu pas «jagamastį». Tenai pripasakojo ant draugo būtų ir nebutų daiktų, davė sau laisvę pilnai išsiplepėti, kad neva jis, Pijušas P., šaudas stirnas

susirinkimas įvyko rugpiučio 27 d. Vilniaus Savitarpinės Pašalpos draugijos bute. Susirinkiman atvyko tikrųjų narių trylika ir svečių dešimtis.

Į vietą Amerikon iškeliauvusiojo susirinkimų pirmininko Antano Žemaičio susirinkimui pirmininkaut buvo pakviesta G. Petkevičaitė, susirinkimo sekretorium liko išrinktas draugijos sekretorius Jonas Vileišis.

Atidengiant susirinkimą G. P. priminė, jog vienas iš pirmųjų dailės draugijos narių Stanislovas Rauba, Varšavoje gyvenantis, šįmet pasimirė. Jo atmintį susirinkimas pagarbino atsisostijimu.

Iš duotos apyskaitos matyti, kad draugijos narių skaičius žymiai pasididino. Dabar draugija susideda iš 62 tikrųjų narių ir 13 šelpiančiųjų. Svarbiausiu draugijos darbu buvo įrengimas šįmet dailės parodos Vilniuje ir Kaune. Be to, Čiurlianis sutaisė pirmąjį Lietuvių Dailės draugijos metinį koncertą.

Antano Žemaičio «kelionė Amerikon turi tikslą supažindinti Amerikos lietuvius su draugijos veikimu. Ir pasisekė jam ten už jurių marių nemažą draugijai surasti paspirtį, butent kunigo Varnagirio gausią auką. Tas kunigas, buvusis laikraščio «Žvaigždės» redaktorius, paaukojo visas savo leidimo knygas. Tų knygų yra maždaug už 3 tukstančius dolierių, taigi būtų apie 6 tukstančiai rublių. Knygų dauguma tikėjimiško turinio ir visos yra sudėtos kun. Varnagirio knygyne, Brooklyne.»

Per visus metus tikriejie nariai įmokėjo 433 rublius, sušelpiantieji 18 rub., viso labo 451 rub.

Draugijai buvo dar šįmet paaukota 222 r.; sugrąžinta skolos 100 rub. ir Kauno parodos pelnas 87 r. 33 kp. — tokiu budn pelno draugija per šiuos metus turėjo 879 r. 3 k.

ir vežas parduot, kad dabar teipgi nušovęs dvi ir įdavęs jam nuvežti miestan, o keturios iš pirmiau guli pas jį įduotos pardavimui; jeigu «jagamastis» norėsiąs, galįs pažiūrėt, kad teisybę sakąs; teipgi neva nežiurįs girios, ją eikvojąs. Daug paušašaus pripliauškęs ponui, ant galo pasiulo save į sargus, pridurdamas, kad pas jį nė vienas dyselis (jiena) nežusiąs, dėl ko padedąs 100 rublių kaucijos. Žinoma, ponui to ir teireikėjo. Juk 100 rubl. poneliui, paskendusiam skolose, geras kąsnis, bus iš ko pakortuoti. Puikiai ponas žino, kad sykj padėta kaucija už girią, tai vistiek, ką jau jo pinigėliai, nes pas jį kaltės išrandamos lengvai, užtenka vienos rykštės prazuavimo ir sakyk kaucijai amžiną atilsį. Jis tą pačią dieną uolų tarną priėmė, o aną, — visai nė neklausdamas, ar teip buvo, ar ne, — paleido — eik po šimts pyptių!

Kiek kartų atstatytąjį skundė visoki skundikai ir vis buvo perniek, nes ant jo neišrasdavo jokių prasikaltimų, bet šiuo kartu 100 rublių savo padarė.

Ar ilgai da teip dėl duonos kąsnio draugas draugą par-davinėsi!...

Tikrųjų rusų vyriausioji sąjungos taryba davė telegrafu nurodymus Tulos miesto skyriui, kad supeiktų tuos stačiatikius, kurie drįs atvirai garbinti bedievi Tolstojų ir drįs jį lankyti sukaktuvių dienoje jo prakeiktoje apsigyvenimo vietoje Jasnoje Polianoje.

Ta pati tikrųjų rusų sąjunga atspausdino Tolstojo paveikslą su ragais. Šale jo stovi keli visuomenės veikėjai irgi velnio pavidale. Apačioje seka parašas: «Prakeiktasis maištininikas rašytojėlis su savo sėbrų gauja kelia revoliucijos laidotuves».

(«V. Žinios»)

Byla su kunigu užbaigta.

«Kovos» N.42 tilpo atsišaukimas Dr stės A. L. U. iš Spring Valley, Ill., kur meldžiama nuo visuomenės pagalbos varymui bylos su kunigu Valaičiu. Šiuomi pranešu draugams ir draugėms, kad jau mano byla su Valaičiu kaip ir užbaigta, todėl, jei kas rinkote aukas dėl mano reikalo, meldžiu nesiųst mums jų. Jas galite apverst kitokiems naudingiems reikalams, kurių mes turime gana, ypač dabar, prieš rinkimus, agitacijos reikalams. A. L. U. Draugystė aukavo man \$100 dėl mano teismo, o L. Sunų Didvyrių Dr stė — \$50; abi draugystės iš Spring Valley, Ill. Už tas aukas aš siunčiu draugystėms širdingą ačiū.

Man rods ištraukė kunigas keletą šimtų, bet neprapuldė, kaip norėjo, ir todėl už biarius melus dabar pats kunigas turės atsakyti, nes man užmetė juodųjų laišku jam rašymus, jo langų šaudymus ir tt. Tačiau nieko nedarodė, visame melavo.

Gerą sau atstovą dievas išsirinko į mūsų bažnyčią. Dievas sako: «Neužmušk», o kunigas su melais norėjo mane kaipi

AŠAROS ATSLIEPE.

Parašė J. Burgevyčius.

Daugumas kuiršeniškių lietuvių pažįsta ir gali atsiminti Karvydą, kursai Kuršėnų miestelyje zandarų buvo; teiposgi daugumas Lukiškių gyventojų gali atsiminti jį, kaipo buvusįjį uriadniką. Šitas žmogus beveik visą savo amžių iki šiol buvo parsidavęs carui ir jo valdžiai, per visą tą laiką šnipinėjo po visus Lietuvos kampelius; daugelį už politiškus darbus jisai suėmė, daugelis per jį gavo kalėjimus pamatyti, vargti ir savo jaunas dienas už geležinių krotų pergyventi, daugelis gavo per jį ir kalėjime pasimirti, bejieškant teisių ir laisvės...

Daugybę ašarų išliejo tėvams, broliams ir seserims, atimdamos vaiką, arba brolių. Tas žmogus iki šiol tiktai pasijuokdavo iš tų ašarų ir sakydavo:

— O, gerai, teip ir reikia. O ko nesiliauna... Kas jiems truksta, ko jie keliasi prieš galingą carą ir jo valdžią.

Karvydas išpažino Liuterio tikėjimą, tą patį tikėjimą užlaikė ir jo visa familija. Jisai turėjo dvi dukteri ir vieną sunų. Sunų leido į mokyklą; man teko syki su juo drauge

užmušt, ant viso amžio į kalėjimą įdėt; dievas liepia nemeiluot, o mūsų kunigas melavo ant manęs po prisieka ir teip biauriai, kad ir niekiausias žmogus teip nedij-tų. Dievas liepia kalinį išpirkt, o mūsų kunigas paduoda į kalėjimą; turbūt ir pats dievas tiek tik yra teisingas, kaip mūsų kunigas, jeigu išsirenka savo tarnus-atstovus niekiausios vertės melagius.

Taigi, draugai, pranešu, kad man šiuom kartu aukos jau nereikalingos ir niekas jų nesiųskite.

Kiti laikraščiai malonės šį pranešimą visuomeni apgarsint.

Su guodone

Juozas Gvazdikas
Spring Valley, Ill.

J. Kavaliaucko atsiliepimas.

Aš patėmijau «Kovos» N.37 straipsnį, kurs skamba teip: «Draugai, apsisaugokite!!!» Tai nurodo apsisaugot šnipų, išdavikų. Aš esmiu labai užgautas tuomi, nes aš nurodytas šnipu bei išdaviku, būk aš tarnavęs carui. Teip, teisybė, tarnavau carui, bet ne aš vienas jam tarnavau, tarnauja šimtai ir tukstančiai, o jei le carui tai kapitalistams, nes kiekvienas gyvas žmogus turi pelnyt duonos kąsnį, nes jos niekas dykai neduoda. Ir buk aš, kaipo veidmainys, prigulėdamas prie soc.-dem. partijos, Jonišio kuopos, užėjus reakcijai, išdavęs vieną ypatą, kurios vardas ar pravardė pavadinta K-ną ir K. Teip, prie soc. dem. vietinės Jonišio kuopos prigulėjau, bet kokia jų buvo užduotis, tai aš visai nežinojau ir man niekas nedavė suprast apie tą partiją ir jos užduotis. Teisybė, buvau pas Jonišio desėtiniųką, aš labai nenorėjau pripažinti, labai buvau priverstas, ligi trijų sykių vedė į kalė-

mokintis. Sunus, mokyklą pabaigęs, turėjo 18 metų amžiaus. Tada jisai gavo ant geležinkelio, Liepojaus vagzale, kontoriščiko vietą; algos gavo 45 rubl. mėnesiui. Iš Liepojaus jį perkėlė į kitą miestą. Vaikinas gavo pasivazinėti po svieta, gavo ir vargo pamatyti; pamatė, kaip kiti žmonės vargsta. Tada jisai susiprato, ėmė sauprotauti, kas per teisės galingoj Rusijoje ir kodėl čia žmonės kyla prieš galingą carą ir jo valdžią. Pradėjo ir jisai tuo keliu eiti, teisių reikalauti, mokinti žmones, kurie jo valdžioje ant geležinkelio buvo. Ant galo papuolė vaikinas į kalėjimą ir tapo teismo pasmerktais į katorgą 10 čiai metų.

Tėvas vis da šnipinėjo, vis da žmonių ašaras laistė, bet ant galo pajuto, kad jo vienatinis sunus paimtas tokiam ilgam laikui į katorą, praplėtė savo akis, apsimislįjo, per veidą seno žmogaus pradėjo ašaros rietėti, pradėjo ir jo širdis kokį tai skausmą jausti; atsiminė senukas ir kitus žmones, kuriems tą patį skausmą padarė. Suprato, kad Rusijos valdžia neteisinga ir atsimetė nuo jos, išsivadėjo visai Rusijos žemės, caro valdžios, kuri jam vienatinį sunų iš rankų išplėšė ir paliko jį, seną žmogų, vieną.

Išsivadėjęs visko, senukas tuo išvažiavo į Ameriką.

jimą ant išpažinimo tos ypato; o tie liudininkai skundžiasi, kad ir jie yra nuo manęs nukentėję, aš noriu žinot, koku būdu jie yra nuo manęs nukentėję. Aš žinau daug tokių ypatų, kur nė maž nežino, prašinėja, kad paliudytų b. S. (Red.). Taigi aš tų trijų liudininkų, kaip A. Brijunas, Ant. Pauga, Stan. Mantrinas, liudijimu neesmiu užganėdintas, aš reikalauju, kad paliudytų vietinė Jonišio soc.-dem. kuopa, kad teisingai tuos mano veidmainiškus darbus ištirtų ir duotų paliudijimą tikrą, su centrališka antspauda LSDP.

Gerbiamoji redakcija, meldžiu — patalpinkit mano šitą straipsnelį ir meldžiu suveskit į tvarką, nes aš esmiu mažai mokytas, tai ir negaliu į tvarką suvesti.

J. Kovalevski,
121 Canalport Ave., Chicago, Ill.

SKAITLINIŲ LAUKAS.

Moterų ir vyrų uždarbio nevienodumas.

Socialistai, teip pat pirmieviškosios darbininkų sąjungos, reikalauja sulyginimo vyrų ir moterų uždarbio prie vienodo darbo. Tas reikalavimas retoje vietoje išpildytas, ir abelnai imant nė vienoje darbo šakoje da nėra sulygintas moterų uždarbis su vyrų, vienodą darbą dirbant — tas matyt iš šios lentelės. (Statistika iš Amerikos pramonės pereinū 1907 metų).

	Darbo valandos per nedėlią	Už darbo valandą gauna:	
		vyrų —	moters —
		Centai	Centai
Čeverykų ir batų taisytojai (vampers)	55	31.13*	23.75
Divonų dirbtuvėse audėjai	60	15.75	15.01
Kuopskylių išsiuvinimas (mašinoms)	55	24.73	13.17
Drapanų peržiūrėtojai	55	29.21	13.41
„ siuvėjai mašinoms	55	23.51	14.54
Medvilnės dirbtuvėse verpėjai	60	12.10	11.46
„ „ audėjai	60	17.19	15.31
Geležinių daiktų išdirbystėje	55	27.80	14.96
Panėiakų ir mezginių mezgėjai	60	21.44	12.70
„ „ „ peržiūrėtojai	„	16.29	10.38
Skūrų palitūruotojai	59½	17.86	11.87
Popierų ir medinės popieros kočiotojai	56	19.92	15.95
„ „ „ „ supiaustytojai	„	17.46	10.86
„ „ „ „ pabaigėjai	„	19.28	12.29
„ „ „ „ skarmalų sortuotojai	„	16.28	11.55
Spauzdinimas: statytojai	51	36.20	29.89
„ „ „ „ Lincotype	50	46.75	31.18
Spauzdintojai	53	20.53	12.82
Korektų skaitytojai	51	40.71	29.45
Šilkų išdirbystėje — verpėjai	57	10.35	11.36
„ „ „ „ sumetėjai	„	25.05	16.63
„ „ „ „ audėjai	„	21.77	17.00
„ „ „ „ kaspinių audėjai	„	28.13	20.84
Tabako dirbtuvėse pundų raišiotojai	53	23.68	19.04
„ „ „ „ cigarų vyniotojai	„	25.38	17.27
„ „ „ „ pakuotojai	„	46.19	14.80
Vilnuonių ir vilnų išdirb.: šukuotojai	58	12.39	09.58
„ „ „ „ „ verpėjai	„	11.59	11.85
„ „ „ „ „ audėjai	„	21.16	18.41

* T.y. 31 centas 13 šimtadalių.

Pirmojo skaitlinių skiltyje parodyta, po kelias valandas kas savaitė buvo dirbama (abelnai skaitant) 1907 metais įvairiose pramonės šakose, čia paminėtose. Antrojo koliumnoje parodyta, kiek už darbo valandą tose šakose buvo mokama vyrams, o trečioje koliumnoje parodyta, kiek už to paties darbo valandą buvo mokama moterims.

Šias skaitlines išėmiau iš «Bulletin of the Bureau of Labor», todėl jų teisingumą liudija bent valdiškas ištyrimas.

Reikia atminti, kad toje pat industrijoje vieni darbininkai uždirba augščiau minėtos sumos, kiti mažiau uždirba, bet čia paimta uždarbių skaitlinės ir darbo valandos iš daugybės pabrūkų ir sudėta į daiktą. Toji abelna suma paskirta lygiai ant tiek darbininkų, kiek tuose darbuose dirba ir teip surasta abelnas uždarbis ir abelnos darbo valandos.

Dr. J. Želviėnė.

Laiškas nuo Collinso Instituto.

Gerbiamoji «Kovos» redakcija! Kad talpinote laikraščiu (K.) N.39, koresp.) apkaltinimą p. P. Kuchinsko, todėl talpinkite ir atsakymą.

Virusui paminėtas p. P. K. nešvankiais žodžiais ruožoja, kad jį neišgydėme nuo džiovos, nepaisant ant jokios teisybės bet šmeižti, ir nors tokiu būdu pastoti raštininku.

Dalykas buvo teip: daug pirmiau p. K. parašė apie savo ligą, kaip jis ją vadina, džiova, primindamas, kad jau keturi metai kaip sergąs, veik visus Philadelphijos (nes tenais jis tada gyveno), daktarus perleidęs ir net Hospitalėj gulėjęs, bet nieks nepagelbėjo ir visai jau nustojęs viltį išgyjimo idant męs jam prisiųstumem vaistų — pagelbą, nors palengvinti kentėjimus, bet šale pavadintos ligos ir daug kitokių komplikacijų... kurios netik padeda dar džiovai esti žmogų, tai vienok ir be jokios ligos iš tokių priežasčių sveikatą sunaikina. Jam buvo parašyta, kad geriausia pasiduotų į Hospitalę, ne šale kitų reikalingumų reikia geros priežiūros, tai Hospitalėje yra švarus užlaikymas ir geresnis oras, ne kaip kokioj prašvinkusioj grinčioj ant pilnos dulkių ir smirdančios gatvės.

Praėjus tulam laikui, Decem. 12, 1907, Kuchinskas ir vėl atrašė, nepaisant ant nieko, kad męs, pagal savo nuosprendį, atsiųstumem vaistus nuo aprašytos ligos. Kitaip nebuvo ir galima, pagal daktarišką geriausių nuomonę aš, žemiau pasirašęs daktaras R. Mielke, užrašiau ir tapo sutaisyti ir pasiųsti vaistai ant dviejų savaitių laiko, už kuriuos užmokėjo tiek kaip kiekvienoje geroje aptiekoje būtų užmokėjęs — 8 dol. 45 c. su vaistais ir pamokinimais, kad jam neatbutinai reikalingas geras maistas, švarus užsilaikymas ir teip daug šviežio, sveiko oro, kiek tik galima gauti visada, tad šale vaistų, geriausia pagelba. Kad p. Kuchinskas dar yra gyvas ir džiova, apie kurią jis pats prisipažįstąs, nepaprovė, tai matyt, kad vaistais ir mūsų roda pasinaudojo gerai, ir todėl vietoje neišmintingos rugonės, turėtų būti dėkingas; bešant ant šviežio oro, kaip dabar randasi Sanitarium, prailgįs sau gyvenimą, o kaip pirma teip ir dabar, męs negalime ir neturime tiesos gązdinti ligonį, kad jau jis neišgydomas.

Iki šiol išgydyti tiesioginiu keliu tikrąją džiova nėra visos pasaulės mokslinčiai daktarai nesurado vaistų pergalėjimui

tos epidemijos. Kas metas tik Amerikoje veik 200,000 žmonių miršta nuo dziovos ir kas gali būti kaltinamas? Šiomis dienomis viso pasaulio daktarų kongresas yra Washingtone, surasti būdą arba vaistus, kaip geriausia kovoti prieš dziovą — «tuberkulosus», tai aišku, kas per priešas yra dziova.

Kaslink mūsų, mūsų savo vaistus nevadiname stebuklingais, ir skaityk laikraštyje apgarsinimus, tai rasi, kad mūsų neapsiimame dziovą išgydyti, bet galime tik palengvinti kentėjimus. Jeigu p. K. neužteks šio paaiškinimo, tai mūsų patalpišime originališką laišką, kame jis pats ir visuomenė pamatys, kas per liga ištikro, jos priežastį ir kaip rašė, bei tam panašiai, paties apkaltintojo rašytas, paliudys visiems besigiriantiems gyvais faktais neturint teisybės.

Vietoje jieskojimų neteisingų šmeižimų, kad gundytojai pamokintų žmones, kaip nuo ligų apsisergeti bei prašalinti priežastis ligos, o nesidengtų skraiste geradėjystės, veidmainingumų, besikraustant po miestus, kur galima daugiau pinigų išlupti.

R. Mielke, M. D.
The Collins N. Y. Medical Institute.

DARBININKO RONIKA.

«Viltis» (vilniškė) rašo:

«G r i š k a b ū d y j e policija raštinėje peržiūrėjo, kieno vardu eina iš užsienių laikraščiai; rado keletą «K o v o s» numerių, bet neėmė. Paskui pasidaliję į dvi dali, vienu kartu darė kratą pas Griškabūdžio «Šviesos» pirmininką S. Aglinską ir išdininką S. Urbanavičių. Nei pas vieną nei pas antrą nieko nerado.»

Rugsėjo 28 d. Vilniaus teismo rūmai nagrinėjo uždarytomis durimis «Lietuvos Ūkininko» redaktoriaus, Povilo Gaidelionio, 2-ąją jau bylą. Kaltino jį už peržengimą spaudos įstatymų. Teismas pasmerkė jį rub. pabaudos, arba 2 savaitėm arešto.

Pigus būdas kovos su vagystėmis! Peterburge Riečkino vagonų fabrike prasimanė pigiu būdu jieskoti kaltinamuosius vagystėje. Dvidešimts dviem niekuomet nieko neprasikaltusiems darbininkams apskelbta, jog bus nuo darbo atstatyti, jeigu vagių nenurodys. Pabrikos valdyba apskelbia, jog ir tolimesniam laikui bus darbininkai po keletą atstatomi, jei vagystei ištikus, vagies nenurodys.

Kaip matome ir pigiai ir teisingai elgiasi pabirkantas. (V. Ž.)

Juozas Gurauskis, Kijevo universiteto studentas-medikas, autorius apysakų: «Duobė», «Kareivis», «Kalakutai», išspauzdintų «Vil. Žiniuose» ir «Žarijoje», nuo rugsėjo 17 d. guli universiteto klinikoje dziovos kankinamas; kraujais krenkščia. Lankytojų neprileidžiama. Daktarai sako, kad pavojaus nėra, tai gal da neteks teip greit mūsų laikraščiams atidaryt fodus naujam paminklui...

Laikraščiai praneša iš Rymo apie Vatikano neramybės: kardinolai nori dabartinį šventą tėvą Pijų X nuo popiežiaus sosto prašalinti. «Katalikas» N 43 tą žinią vadina «tiesiog melaginga». Ar čikaginio «Kataliko», ar anų laikraščių ryminių korespondentų čia teisybė — nežinia. Bet popiežius, būdamas per daug atgaleiviškas, gali sukeldinti nemažai aukštesniųjų dvasiškių.

KLAIDU ATITAIŠYMAS.

«Kovos» N 37 buvo pasakyta antgalvyj: «Paprūsės r.»; turi būt: «Suvalkijos ap...» Toliau tam pačiam N pusl. 582 kabėse buvo pasakyta «Paprūsės r. narių»; turi būt: «ne iš Paprūsės rajono narių».
M. B—bis.

«Kovos» N 40, skyriuje iš «Part. gyv.» pasakyta: «Vis gi L. V. S. turi keturias apirusias simpatiškas kuopeles»; turėjo būt pasakyta ne «simpatiškas», be savo «simpatikų» t. y. be narių kuopeles. Nors tas šiek-tiek neaišku ir nesuprantama, bet jau toki mūsų sąjungiečiai.
Z. A.

«Kovos» N tarp prisųstų «Kovai» rankraščių paminėta autorius J. Komašauskas, o turi būt K. Romašauskas.

Biblijografija.

(Nauji spauzdiniai, atsiųsti paminėjimui).

B o m b a. Komedija dviejuose aktuose. Parašė A. Antonov. Išleidimas teatrališkos kuopelės «Audra», Pittsburg, Pa. Spauda «Kovos» Philadelphia, Pa. 1908 m. 24 pusl. Kaina 25c.

L a i p s n i š k a s m o k i n i m a s i A r i t m e t i k o s arba rokundų mokiniams pirmųjų metų. Sutašė ir išleido P. Mikolainis. Tilžėje 1908 m. 128 pusl. Kaina 35c.

KRASOS DEŽUTE.

Vargui. — Pasakojimą galima būtų šiaip teip pataisyti ir įdėti laikraštį, tik turite geriau paaiškinti, kaip tame kare užsidėgė sedynė? Kas buvo priežasčia?

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

A. Antonov — «Kandidatai»; I. M. Šilingio — «Žiemos vakaras»; J. S. Pruselaičio — «Draugės ir draugai sąjungiečiai!» Vargo — «Nelaiminga diena».

Iš Europos: Jono Širšuko — «Ar gi tu, viešpatie, teip surėdei!»; Buvosio Kalinio — «Neužmirškim kalinių»; Tėvo — «Vaiko bėda»; J. Š. — «Našlaitis» ir «Atetis» (eil.); J. Paoniaus — «Pranešimas».

L.S.S. finansu apyskaitos.

(Spalinis 1908 m.)

Mėnesinių mokesčių

Kuopos	Įmokėjo	Kuopos	Įmokėjo	Kuopos	Įmokėjo
25	1.20	19	7.60	63	4.40
8	2.00	38	1.20	6	15.00
112	1.40	23	2.40	103	1.00
26	7.80	94	1.00	84	3.00
91	3.60	74	3.60	109	1.80
29	11.60	17	3.60	21	1.20
4	4.20	35	2.00	77	3.08
11	11.60	12	1.40	91	1.80
107	4.00	67	4.80	99	5.40
111	1.03	83	1.80	80	4.00
15	7.00	24	1.60	105	3.60
46	7.80	71	2.40	22	3.60
87	1.60	64	2.20	78	1.60
75	2.00	7	5.60	48	1.60
106	2.00	52	3.20	89	3.40
45	2.00	37	5.00	69	3.20
31	4.20	110	1.80	60	12.00
40	3.20	27	7.12	51	2.00

101	5.20	61	4.00	64	2.20
62	3.60	58	2.20	28	16.85
9	3.60	26	2.40	8	2.20
55	1.80	20	2.40	36	2.00
		Nauji Taylorville	1.40	Pavieniai	5.70
				Viso	263.78

Prenumeratos:

G. G. Liubinskas	7.65
J. Povilauskas	3.50
A. Lapinskas, N. Vengrinauskas, J. Radziunas, Mrs. J. Elkus, J. Dabokas, A. Baronas, J. Vaskelionis, A. Žemeskis, P. Gedaravičius, A. Sakalauskas, J. Velyvis, Jocubenas po \$2.00.	
K. Rugienius, J. Markus, E. Kindaras, A. M. Pranckunas, Tad. Shurn, J. A. Zelchus, J. Karalius, J. Stanelis, A. Sanis, P. T. Grigaliunas, J. Jurevičius, J. Čepulionis, P. Pranaitis, J. Šimbel, R. Dvariškis, D. Bučionis, St. Uzas, W. Stang. Geo. Ambrozaitis, J. Stankus po \$1.00	
J. Gavėnas, K. Merkevičius po 50c.	
J. Breivis	40c
Agentai	\$9.87
Viso sykiu	\$66.42

„Kovos“ Fondas:

St. Louis, Mo. prakalbose. J. Bartnikas, W. Petratis po 50c. J. Liekaitis, Z. Budris, K. Minčinskas, J. Cinga, K. Petruelis, J. Markunas, S. Vosilius, V. Stakauckas, A. Žalys, K. Bražys, A. Pociunas po 25c. F. Domaševičia, M. Polevič po 20c. T. Krisiunas, B. Domaševičius, A. Raulinaitis, P. Bulauckas, F. Žukas po 15c. M. Šilys, J. Milaika, J. Endziulis, K. Jankevičius, W. Tamošauckas, A. Putinas, J. Milvidas, XX, A. Gudauckas, Ona Mergina, E. Mikelinskiūtė po 10c. Viso 6.00, atėmus 350 lėšoms, lieka	2.50
Hazleton, Pa., per drg. J. Stasiulevičių	3.43
So. Boston, Mass., per drg. St. Michelson	15.26
Foxcroft, Me., 94 k.	1.00
Brockton, Mass., 17 k.	5.00
Springfield, Ill., K. Laguno su M. Klembauckiene vestuvėse. J. Zvingila 1,00. V. Čreniauskas, O. Černiauskienė, A. Ukelis, B. Lagunas, K. Lagunas, M. Lagunienė, J. Raulinaitis, M. Gavenas, J. Zulus po 25c. V. Burba 15c. A. Gavenienė ir M. Mašiotienė po 10c., viso 3.60. 1.75c. kankiniams, 10c. lėšų. Lieka	1.75
Chicago, Ill., V. Zubinas	75
Wilmerding, Pa., B. K. Kandrotavičius	1,00
Nauty Glo, Pa., draugai	1,95
Foxcroft, Me. S. Ansura, P. Ansurienė, J. Tumosa, O. Klimavičienė, J. Sadauckas, S. Genis, M. Račyla, K. Klimavičiūtė, J. Klimavičia, L. Petronis, J. Petrušius po 50c. A. P. Dowe (anglas), M. Tumošiūtė, A. Griška, T. Micas, K. Klimavičia, J. Petrauckas, J. Kutas po 25c. B. Zikelė, J. Ramanaukas po 10c.; viso \$7,95. Kankiniams 1,85. Lieka	6,10
Grand Rapids, Mich., 51 k.	1,97
Shaft, Pa. draugai	70
Newark, N. J., P. Skeberdis	25
Viso	41,66

Literatūros Fondas:

Donora, Pa., prakalbos Antonovo	3,09
E. St. Louis, Ill. prakalbose. S. J. Rodavičius, J. Stepnaitis, T. Krisiunas po 50c. Kizis, J. A. Locus, I. M. Kisdliauc-	

kas, E. Mikelinskaitė, Selens (latvys), A. Lietuvninkas, Lietuvičiūtė, A. B. Uvardživas, A. Gudyke, J. Žalys, V. Raudonius, J. J. Tumosa, A. Baranauckas, P. Bulauskas, P. Strakšas, S. Pocius po 25c. Oževyčienė 20c. N.N., A. Klembauckas 15c., S. Kotkevičius, Oželis po 10c. Budeniauckas, Brukllys (latvys), Jonušauckas po 5c. Viso 6,35. Lėšos prakalbų 2,00, persiuntimas 5c. Lieka	4,30
Hartford, Conn., prakalbose	40
J. Dzenkaitis, U. S. Navy (jurininkas)	1.00
Lawrence, Mass., B. J. Bagočiaus prakalbose. J. Zuravlis, P. Ford, R. Vasiliauckas, A. Čiras po 1,00. S. Raževičius, J. Latvys, D. Čiras, K. Audraliunas, P. Zablackas, O. Ramanauckienė, J. Bukaukas, J. Pašarkauskis po 50c. J. Stupas, A. Baronas, A. Jankauckas, J. Kentra, A. Bukaukas, J. Kibildis, J. Dieltuvus, J. Tamulaitis, B. Nagėla, J. Šekis, B. Stasiukevič, M. Siriunus, J. Kera, P. Bruzgėla, T. Jaskeliavičius, M. Šerkšnienė, A. Takunskas, N. Karlonas, A. Mazaitis, M. Dieltuva, P. Kentra, A. Baronas, L. Grikštas, J. Žukauckas, A. Kelpšas, A. Galažaukas, S. Danilevičius, J. Rudokas, J. Zaka-rackas, J. Varseckas, J. Varseckas, J. Jamelis, K. Valungevičiūčius, V. Rakackas, J. Raubaitis, A. Tamulonis, A. Brunauckas, F. Andraliunas, P. Bakanuuckas, K. Laučis, B. Jucius, K. Šemanauckienė, B. Latauckas, Večkis, M. Lieltuvienė, P. Kala-zauckas, A.K., K.K., A.S., J.P., F. Gudukas po 25c. N. N. 20c. Viso 23,00. Dr. Kudirkos raštų išleid. 11,35; persiuntimas 30c. Lieka	11,35
Waterbury, Conn., F. J. Bagočiaus prakalbose. A. Bagdanavičia, V. Bagdanavičia, J. Žemantauckas, S. Franckus, A. Povilaika, J. Bernotas, J. Pricevičia, V. Zubris po 25c.; mažesnių 3,76. Viso	5,67
Worcester, Mass. F. J. Bagočiaus prakalbose. J. Juška, J. Baltušis, V. Narukaitis, po 50c. B. Tumosa, S. J. Bakanaukas po 30c. J. Klimas, A. Babulevičia, Kupstienė, A. Bernota A. Golgota, P. Žitkevičia, J. Kello, J. Tumosa, Rutkauskas, P. Pauliukokis, A. Miliauckas, K. Delininkas, J. Paveržis, V. Narijauckas, E. S. Greičaitis, P. Plokštis po 25c. Kitus vardus išsivežė drg. Siaurusaitis į Lietuvą, kaip prisiųs, pagarsinsime. Viso \$14,83. Atmokėjus rengimo lėšas, lieka	4,08
Viso	29,89

Moters ir Socijalizmas (Prenumerata).

P. Motiečius, Glasgow, Scotland \$2,00. R. Ciuberkis, J. Kugis, L. Grikštas, Brighton, Mass. po 7,00. Per drg. S. Stočkų: A. Levianis, J. Dilbaitis, A. Maknavičia, Jon. Viskočka, Wm. Venslovas, J. Ragutis, A. Švabas, S. Stočkus po 1,00. J. J. Liubinskas, Seattle, Wash. 1,00	14,00
--	-------

F. J. Bagočius, Admin.

SUTRAYKA ĮPLAUKIMŲ.

Mėnesinių mokesčių	263,78
Prenumeratos	66,42
„Kovos“ fondas	41,66
Literatūros fondas	29,89
Moters ir Socijalizmas	14,00
Apgarsinimų	25,25
Pavieniai „Kovos“ numeriai	4,83
Literatura	66,82
Pašaliniai darbai	79,56
Laiškai ir korčiukės	9,30
Carteriai	4,00
Viso	605,51

IŠLEIDIMAI.

<i>Algos.</i> Redaktoriui 50.00. 2 zeceriams (už 6 sanvaites 120.00.)	
Viso	170.00
«Kovos» Išlaidos. Popiera 40.00. Spauda 35.36. Krasa 11.66.	
Nuvežinėjamai 8.50. Viso	95.52
<i>Spaustuvės įrankiai.</i> Raidžių, apvadų etc. 14.85. 5 klišės 1102. 26.05	
<i>Pašaliniamis darbams.</i> Popiera 37.05. Statymas ir presas	
80.15	116.20
<i>Namų išlaidos.</i> Randa 20.00. Gazas 1.90. Lentos 1.40. Pa- taisymas pečiaus 2.00. Malkos 3.50. Lempoms menteliai ir stiklai 2.10	30.92
<i>Invairios smulkmenos.</i> Krasos ženkleliai 16.31 Expressas 15.85. Vazinėjimai 50c. Anglys 10c Knyga [kasieriui], paisėliai, linija ir plunksnos 3.10 Viso	35.86
Literatūros pirktą	41.15
Viso išleidimų	519.70
Iplaukimų	779.64
Išleidimų	519.70
Lieka ant toliaus	\$259.94

A. M. Stanelis, Kasierius,
F. J. Bagočius, Admin.

Apykaita Purėno išliuosavimo tarybos Chicagoj.

IPLAUKIMAI:

S. Ausikevičia, J. Shemiot, J. Vikšris ir A. Sederevičia — po 1.00;
K. Adomaitis, S. Danta, J. Keturakis, J. Ponelis ir V. Vaitkevičius
— po 50c.; A. Marčiukas, K. Praščius, V. Putrius, K. Putrius, B.
Andrikaitis, J. Kairevičia, A. Mačiulis, J. Norvaišas, A. Vaičaitis,
J. Viernis, L. Jelenevski, J. Šalkauskas, F. Bačianskis, J. Elsberg,
P. Vaitiekunas, K. Balčiūnas, S. Drigotas, P. Girdvainis, K. Sielis,
B. Radzevičia, K. Dagis ir L. Vilavičia — po 25c. «Liuosybės» drau-
gystė 5.00; «Sūnų Lietuvos» draugystė 5.00; Per aukų rinkėją J.
Grigalevičia 6.80; Iš St. Charles, Ill. per S. Kella: M. Bargavans
kis, A. Nokaitis — po 1.00; S. Kella, J. Kella, L. Norvaišas, J. Pet-
rauskas; J. Sadauskas, M. Tarabilda — po 25c.; Smulkių aukų 4c.
Iš viso gauta \$3.54. Iš Sharon, Pa. per V. Berneckį: J. Janušaskas
50c.; A. Janušaskas, P. Gavenas ir V. Berneckis — po 25c.; iš viso
gauta 1.25c. Per tarybos susirinkimą suaukauta 10.90. Smulkių
iplaukų 6.19.

Iš viso iplaukė \$50.68

IŠLEIDIMAI:

Atspauzdinimas «Concurrent Resolution» N 28 \$4.00. Atspauzdini-
mas «Petition for Pouren» 3.50. Atspauzdinimas apgarsinimų dėl
visų miesto dalių parengimui protesto mitingų 5.00. Svetainių lė-
šos 3.00. Dėl Chicago internacijonališko komiteto 1.70. Krasos
lėšos (laiškai ir pasiuntimas blankų) 1.76. Pasiųsta į centrališkąjį
komitetą ant antr.: Dr. Paul Kaplan, 230 E. Broadway, New York
30.00.

Iš viso išplaukė 48.96

Tarybos kasoje lieka 1.72

Tarybos komitetas:

Pirms. A. Kvederas, Sekr. S. J. Dorgužis, Išd. S. Keturakis.

Teatras ir Ballus.

7 lapkričio d. 2 val. po pietų ant salės German Odd Fellows Hall,
Pittsburg, Pa., kampas 18-tos ir Sarah st. S.S. Svečių -susivažiuos iš
kitų miestų. Bus įtaisyta lakiojanti pačta. Nuo 8 val. vakare prasi-
dės teatras «Bomba». Po teatro bus monologai ir deklamacijos. Įžan-
ga: vyras 50c., meterims 25c.; kiekvienas vyras gali įsivesti vieną
moterį dykai!

Komitetas.

II Rajono konferencija.

Atsibus 22 d. lapkričio [November], 1908, svetainėj New Aca-
demy, 523-525 S. 4th St., Philadelphia, Pa. Prasdės 10 val. ryte.
Visos kuopos, priklausančios prie rajono, o teipgi ir naujai susiorga-
nizavusi Burlington, N. J., malonėkit prisijust delegatus minėton
konferencijon. Delegatai atvažvusie jie iš tolimesnių kuopų malo-
nės pribut «Kovos» redakcijon.

Pagal Rajono Organizatoriaus įsakimą, 1 kp. rengėjų Komisija.

Pranešimas.

Visiems pranešu, kurie yra aukavę išleidimui mano brošiurėlės
«Krikščionybė ir Socializmas», kuri tuojaus išeis iš spaudos, kad atsi-
šauktumėt, kiek egzempliorių norėsite gaut. Knygelė bus per 60
puslapių; jos kaina bus 15 c. Visi aukautojai malonėsite atkreipt
atydą ir kuoveikiausiai prisijūsite savo adresus į žemiaus paduotą vietą.

K. Rutkus,

2515 Kensington Ave., Pullman Sta
Chicago, Ill.

Laikrodėliams deviskėlės.

Randasi «Kovos» adm. po 25c. su soc. ženkleliais, ranka su švie-
sa ir dvi rankos, Debso išsibaigė ir pagaliaus Debso po rinkimų ne-
tiks, o soc. žymė visada bus gera. Reikalaukit jų ir ženklelių po 5c.
kiekvienas arba 30c. tuzinas.

«Kovos» Administracija.

L.S.S. ir «Kovos» Administracija.

Visokius rankraščius ir korespondencijas siųsdami redakcijai,
adresuokit «Kovos» redaktoriui:

J. Baltrušaitis, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Su agitacijos ir organizacijos reikalais: sutvėrime naujų kuopų,
prašydami informacijų kaslink sutvėrimo, skundai kuopų, nutarimai,
krivulės, reikalaudami čarterio, kreipkitės pas L.S.S. sekretorių:

P. Puskunigis, 647 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Siųsdami mėnesinių mokesčių blankas, užsakymus laikraščiui,
reikalavimus knygų, agitatoriškų lapelių, laiskams popierių ar atvirų
laiskelių, permainydami adresus, prisijūsdami apgarsinimus, ar viso-
kius drukoriškus darbus, adresuokite administratoriui:

F. J. Bagočius, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Visokiuose piniginiuose reikaluose kreipkitės pas L.S.S. izdi-
ninką:

A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Farmas! Pirkit Farmas!

Didžiausia lietuvių kolonija NAUJA LIETUVA Michigano
valstijoje, yra 43 lietuviai pirkę žemę. Graži vieta, tarpe ežerų ir upe-
lių; arti turgaujų miestų. Turiu dar paskyręs geras žemes dėl savo
tautiečių; 8 gyvemas farmas su budinkais; turiu geras žemes ne gyve-
namas parduot dėl farmų, po kiek kas nori. Prekė gyvenamos ir ne-
gyvenamos žemės po \$6 iki \$18 akras, ant išmokesties. Norinti pirkt
atvažiuokit stačiai ant kolonijos, po adresu:

ANTON KIEDIS

Peacock, Lake Co., Michigan.

67

AUKOS.

J. J. Purėnui.

Edwardsville, Pa. prakalbėse	3,16
Pittston, Pa.	1,97
V. Dzedolikas, New Britain, Conn.	25
J. Slitskis, Baldwinville, Mass.	15
Baltimore, Md., K. Resgaitis 15c., A.	
Greiėius 20c., P. Plaveckas 10c., M.	
Jurgėienė 5c.	50
Dabar	6,03
Buvo nuo pirmiaus (žiur. No.41 «K.»)	16,25
Viso	22,28

Raudonamjam Trūkiui.

Minersville, Pa. J. M. Jasiuleviėius, P. Arbaėauskas po 50c., J. B. Smelstorius, K. Savukynas, J. Baniulis, J. Draugelis, V. Lietuvnikuitė, M. Mikolaviėienė, J. Čiudinas, J. Bekampis, J. Kuslikis, J. Savukynas po 25c. A. Baniėauskas	
15c. Dabar	3,65
Buvo nuo pirmiau (žiur. No.41 «K.»)	2,25
Viso	5,90
Pasiųsta drg. Malon. Barnes, Taut. Soc. Sec.	5,90

Nelieka nieko.

F. J. Bagoėius, Admin

Kas užsirašys „Kova“

metni laiko, gaus dovanų dvi knygutes, **Svajus** ir **Gyvybe**, parašė eilėmis Jonas Viskoška. Kas užsirašys „Kovą“ pusei metų, gaus dovanų vieną knygtę — Svajus.

Norinti minėtas knygutes nusipirkti, gali gauti „Kovos“ administracijoje, prisiunėiant už abidvi 50c., arba 40c. už „Svajų“, o 15c. už „Gyvybę“, perkant skyrimu.

Minėtas knygutes paankavo autorius LSS. naudai, — „Svajus“ 700 knyguėių, ir „Gyvybės“ 300 knyguėių.

«Kovos» kompletas.

Galima gauti «Kovos» red. pilnai «Kovos» kompletai 1906 m. ir 1907 metų. Vienas kompletas su prisiuntimu prekiuoja \$ 2.00.

LS.Sajungos išleistos knygos.

Kurias kiekvienas darbininkas turėtų skaityti ir platinti.

1. Politiskas minių streikas 8c
2. Kudikių vergija «Laisvoje» Amerikoj 5c
3. Kovotojų Giesmės 15c
4. Priėkus Engels (gyvenimas ir darbai) 15c
5. Moters ir Politika 15c
6. Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai 10c

Darbininkai ir jų ateitis [išl. J. Grinius] 12c

Ant visų šių knygų perkupėiai ir kuopų knygiai gauna didelį uždarbį.

«Kovos» Administracija.

„RANKPELNIS“

pagiausias laikraštis, leidžiamas Lietuvi Social-demokratų Darbininkų Sąjungos Didžiojoje Britanijoje. Eina kas dvi savaiti.

„RANKPELNIS“, stovėdamas ant darbininkiškų jų reikalų sargybos, rupinasi suteikti daugiausia žinios apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose.

„RANKPELNIS“ tilpsta daugelis žinių ir straipsnių apie darbininkų gyvenimą ir reikalus svetur.

„RANKPELNIS“ daug rašoma apie Lietuvos reikalus apie darbininkų padėjimą Lietuvoje.

In „RANKPELNIS“ rašo ir yra pažadėję rašyti daug žymių Lietuvos rašėjų.

„RANKPELNIS“ kalba kiekvienam suprantama. „RANKPELNIS“ kaina kiekvienam prieinama: metams 1 doleris; pusei metų 50 centų; 3 mėn. 25 centai.

Adresas:

„RANKPELNIS“ redakcijai,

Lily Bank, West End,

Bellshill, Scotland.

Nereik Mokintoju.

GRAMATIKA anglėskos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **\$ 1.25**

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15c**

NAUJAS BŪDAS mokintis rašyti be mokintojo (ypatingai merginoms, kurių daugelis jau išmoko) **10c**

Pinigus siųskite per Mony Order arba paėto markėmis ant šio adriso:

P.Mikolainis

P.O. Bx 62 NEW YORK City

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorėių ir stuntimo pinigų North Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojanėiu nariu LSS. Telpgi turi sėkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirėkite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

Dr. Philip Royno,
423 Pine St. Philadelphia.

PRIMUMOSIOS VALANDOS:
Iki 10 šėryto
Nuo 2 iki 3 po pietų
Nuo 6 iki 8 vakare

Galima susikalbėt rusėškai ir lenkėškai.

Mano aptėkoj galima gauti:

Severos kraujo ėystytojas	1.00
Reumatizmo gėduolė	1.00
Širdies sudrėtinimo vaistas	1.00
Nuo galvos skaudėjimo	1.00
Moterims regulatorius	1.00
Plauėių ir inkstų gėduolė	75c
St. Gotthardo allejaus	
Moastis nuo niežų ir odos	50c
Medicėniškai odas mullas	25c

Ir daug kitokių gėduolių.

E.W.Gillas SE. Cor. 2nd & Federal st.

Raistas [The Jungle] dovanai!

Skaitytojams «KOVOS»!

Jei knygos «RAISTAS» nėsi dar skaitės, tai mažai teėzinai apie Amerikos gudrybes, suktybes ir, teip vadinamą, jos gerovė. RAISTAS, tai knyga patyrimų.

Perskaities Raista, teipat žinosi visą sutvarkymą dabartinės draugijos, šėknų blogo. RAISTAS dēl išnaėumo savo ėturos yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

RAISTAS, kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje, versta iš anglėskos kalbos originalo.

RAISTAS aiėkiai parodo, kaip kapitalistai begėdiškai apgaudinėja darbininkus ir jų moteris, nustumia į paleistuvystę.

Kurie jau skaito «Kovą», tai gali prikaltbėt naujus skaitytojus — apturėjimui tos didelės dovanos.

RAISTO kaina \$ 1.00, perkant paėią knygtę. Prenumerata „Kovos“ 2.00. Bet kuris naujai užsirašys „Kovą“ metams, prisiųsdamas ant mano adreso du doljeriu, apturėts metams šė laikraštį ir RAISTA dykai.

Adresas: **J.Naujokas, Madison Sq. Sta. box 189, New York City.**

Naujas išradimas

sustiprinimui ir užtarkymui plaukų.

Tūkėtanėčiai plėkų žmonių atgavo puiktus plaukus, su laiko slėnkimą plaukų, visi žmonės užėitiki mums ir mūsų gėduolėms, kuriems duodam teisingiausi rodą per laiką DYKAI. KAIP IŠSIGDYTI Slėnkimą plaukų ir Plėkima, Puėkus, Didervines, Niežus ir lytiškąjį brudą. Nuo kojų cėtrėnių tik 10c. Mės turime apie pusė milijono laiėškų su padėkavonėmia visokių tautysėių. Raėyk pas mus:

J. M. BRUNDA CO.,

996-998 Broadway, Brooklyn, N.Y.

„Pirmyn“

Populiariškai-mokėliėskas lietuvių savaitraštis. Išėina kas ketvergą Minersville, Pa. Kaina: metams \$1.50, pusei meto — 80c.; į užėėinius — 4 rubliai. Adresas:

J.M. JASULEVYCIUS,

P.O. Box 6. MINERSVILLE, PA.

„Kova“

„KOVA“ The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Philadelphia, Pa.
Subscription rates: One year in all parts of the world, \$2.00; Six months \$1.00.
Advertisement rates on application.

„KOVA“ išleina kas pėnyčia. Prenumeru | visas dalis svieto:
Metams \$2.00; pusmečiui \$1.00.
Apgarsinimų prekė: šykis už colį 50c; per mėnesį \$1.00; per metus \$10.00.

Siunčiant raštus, pinigus ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adriusokite:

„KOVA“ 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Liet. Soc. Sąjungos Komitetų adrisal:

«Kovos» Administracija ir Rėdystė:

«Kovos» Redaktorius J. Baltrušaitis, 1815 E. Moyamensing Ave., Phila., Pa.
Sekretorius LSS. P. Puskunigis, 647 N. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Išdėninkas LSS. A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Administratorius LSS. F. J. Bagočius, 1815 E. Moyamensing Ave. Philad., Pa.

Veikiamasis Komitetas.

I-mo Rajono	J. A. Šunskis 22 Diamond St. Union City, Conn.
„ „	J. S. Pruselaitis, 17 James St. Waterbury, Conn.
III-čio „ „	B. Kondratavychius, Bx 24, Wilmerding, Pa.
IV-to „ „	A. Purvis, 463 W. 57 st. New York City, N.Y.
„ „	P. Norkus, 25 Van Buren st. Passaic, N.J.
Mass. Valst. Rajono	A. J. Viznis, 45 Ward st., Worcester, Mass.
V Rajono	J. Bekampis, Box 129, Minersville, Pa.
„ „	I. Rudminas, 236 N. West St. Shenandoah, Pa.
„ „	M. Kapočius, 119 E. Center St. Shenandoah, Pa.
Illinois rajono	J. Švermickas, 3244 So Morgan st. Chicago, Ill.
7 „	F. Živatkauskas, 309 Charles St. Scranton, Pa.

Išpildomojo Komiteto:

Miss M. M. Rice, Gen. Del. New York, N.Y.
J. Grinius, 120 Grand st. Brooklyn, N.Y.
J. Sukys, 120-124 Grand St. „ „

Literatūros Komiteto:

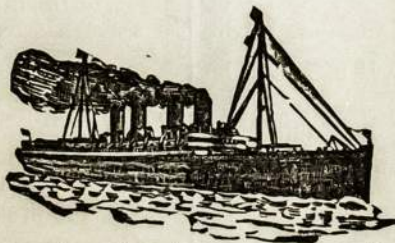
Pirmsėdis J. Viskoška, 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.
Sekretorius J. Ilgudas, 3255 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Archiv. J. O. Shirvydas, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

Rev. Rėmimo Komiteto:

Pirmsėdis, J. SUKYS, 120 Grand st., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius V. CERNIAUSKAS, 1711 E. Matheny Ave. Springfield, Ill.
Izdėninkas, J. O. ŠIRVYDAS, 120-124 Grand st., Brooklyn, N.Y.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st., Philadelphia, Pa.

SODAS SVEIKATOS

SERGANTIEMS ZYDI!

Jei tau nusibodo landžioti prie visokių daktarpalaikių, nuodintis menkos vertės vaistpalaikiiais ir varginti save liga, leisti jai įsisenėti, o ant galo nori buti išgydytu ir sveiku, tai kreipkis asabiškai ar aprašydamas ligą **THE COLLINS N. Y. MEDICAL INST.** į Dr. R. Mielke, kuris pasekmingai išgydo visokias ir užsisenėjusias ligas kaip VYRŲ teip MOTEŲ ir VAIKŲ bei kurios tik ligos varginimui žmonių užpuola.

Išgydo tas ligas, kurias kiti daktarai neinstengė,

už tai, kad **THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INST.** vedamas geriausių diplomuotų daktarų iš universitetų. Asabiškai ar aprašius ištiria ligą ir sutaiso pritaikant vaistus specialiai iš **INSTITUTO LABORATORIJOS**, kurių kitur negalima gauti.

Kad iš to **SODO SVEIKATOS** daugiau apturi pagelbą, tai liudija daugybės dėkavonių ateinant kasdieną, iš kurių nors pora čia seka:

Mrs. Fr. (moteris Jono) Šklenarienė, Route No 2, B. 65, Ceresco, Nebr. Dėkavoja už išgydimą moteriškos ligos kankinimų, skrepliavimų ir skaudėjimų šonuose, sąnariuose ir neuralgijos. Dabar pilnai sveika.

Mr. Jonas Smirnavičia, 1625 Front st., Philadelphia, Pa. Prašo jo padėką viešai pagarsinti už išgydimą: nuo abelno nusilpnėjimo, sugriovimo sveikatos iš jaunystės klaidų; netikėjo kad galės išgyti, sako liga kaip kalnas slogino. O dabar yra sveikas, linksmas ir dėkingas už nukasimą to ligos kalno, su gerais vaistais.

Del mažumo vietos daugiau netalpiname.

TAS IŠTITUTAS IŠSIUNTINĖJA GYDUOLES

į visas vietas ir miestus Amerikoje ir kitas dalis svieto, pareikalavus.

Kurie negalite pributi asabiškai, aprašykit nesveikumus bei ligą lietuviškai.

KAM SIRGT, KAD GALIT BUT IŠGYDITU,
TIK ATSIŠAUKIT, ADRESUOJANT:

The Collins New York Medical Institute
140 W. 34-th st., New York, N. Y.

Atviri Laiszkėliai ir Laiszkams Popieriai

Naujai atspausiti, randasi «Kovos» administracijoje. Su geriausiais paveikslais ir tinkančioms revoliucijonieriškoms dainoms, pritaikytoms prie paveikslų. Visi laiszkėliai ir popieriai atspausiti visokioms parvoms, ant geriausios popieros ir parsiduoda 2 už 5c., 12 už 25c., 100 už \$1,00, 500 už \$4,50, o 1000 už \$8,00.

Reikalaudami adresuokite:

«Kovos» Administracija
1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

Kas sanvaite saugok šita sanraša:

LAIŠKAMS POPIERIAI:

- 1 Žmonijos Geradėjai
- 2 Kellonė į dangų
- 3 Susipraskim!
- 4 Ant barikadų
- 5 Marselietė
- 6 Saulei tekant
- 7 Pirmoji Gegužė
- 8 Raudonas Vėlukas
- 9 Internacjonalas
- 10

ATVIRI LAIŠKĖLIAI:

- 1 Socijolizmo pavasaris
- 2 Paryžiaus komuna
- 3 Caro kėllonė į Sibyrį
- 4 Tėvynė ir jos sūnūs darbininkai
- 5 Sunku kėllaut su Tėlybe
- 6 Kapitalizmo reakcijos vilnys
- 7 Darbininkų pažanga
- 8 Rusijos karė su Japonija
- 9 Marselietė
- 10 Socializmas
- 11 Ant barikadų
- 12 Raudonas Vėlukas